

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ
КАФЕДРА ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри обліку та аудиту
_____ Кратт О.А.
« ____ » _____ 2021 р.

**ВИПУСКНА РОБОТА
(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)**

ВИПУСКНИКА ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 071 «ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ»
ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ «ОБЛІК І АУДИТ»

Тема: «Облік і аналіз операцій на рахунках авіаційного підприємства»

Виконавець: студентка гр. ОА-415Б Саворона Ірина Сергіївна _____
(студент, група, прізвище, ім'я, по-батькові)

Керівник: к.е.н., доцент Афанас'єва Інна Іванівна _____
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по батькові)

Нормоконтролер _____ Афанас'єва І.І. _____
(підпис) (ПІБ)

КИЇВ 2021

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економіки та бізнес-адміністрування
Кафедра обліку та аудиту
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Освітня програма «Облік і аудит»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри обліку та аудиту
_____ (О.А. Кратт)

« ____ » _____ 2021 р.

ЗАВДАННЯ
на виконання випускної роботи
Саворони Ірини Сергіївни
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: «Облік і аналіз операцій на рахунках авіаційного підприємства» затверджена наказом по НАУ від «14» квітня 2021 р. № 597/ст.
2. Термін виконання роботи з «17» травня 2021 р. до «16» червня 2021 р.
3. Вихідні дані роботи: законодавчо-нормативні документи щодо обліку безготівкових розрахунків, фінансова звітність ДП «Антонов», первинні документи, облікові реєстри синтетичного обліку, Наказ про облікову політику, установчі та загальні документи підприємства
4. Зміст пояснювальної записки: 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ОПЕРАЦІЙ НА РАХУНКАХ ПІДПРИЄМСТВА. 2 ОБЛІК ОПЕРАЦІЙ НА РАХУНКАХ ДП «АНТОНОВ». 3 АНАЛІЗ РУХУ ГРОШОВИХ КОШТІВ НА РАХУНКАХ ДП «АНТОНОВ».
5. Перелік обов'язкового ілюстративного матеріалу: Лист 1 Класифкація грошових коштів для цілей бухгалтерського обліку. Лист 2 Класифікація грошових потоків. Лист 3 Завдання обліку грошових коштів на банківських рахунках. Лист 4 Основні бухгалтерські проведення щодо операцій з використання корпоративних карток на умовах відкриття спеціального депозитного рахунку. Лист 5 Структура монетарних та немонетарних статей Балансу (Звіту про фінансовий стан). Лист 6 Взаємозв'язок форм фінансової звітності щодо відображення інформації про грошові кошти. Лист 7 Динаміка грошових коштів на рахунках у комерційних банках ДП «Антонов» за 2020 рік. Лист 8 Динаміка чистого руху грошових коштів ДП «Антонов» за 2018-2020 роки. Лист 9 Групування грошових потоків за видами діяльності.

6. Календарний план-графік

№ з/п	Завдання	Термін виконання етапу роботи	Примітка
1	Написання та оформлення матеріалів першого розділу випускної роботи та надання його керівнику	17.05.2021 р.- 22.05.2021 р.	
2	Написання та оформлення матеріалів другого розділу випускної роботи і надання його керівнику	23.05.2021 р.- 30.05.2021 р.	
3	Написання та оформлення матеріалів третього розділу випускної роботи і надання його керівнику	31.05.2021 р.- 07.06.2021 р.	
4	1. Узгодження випускної роботи з науковим керівником. 2. Проходження нормоконтролю. 3. Отримання рецензії та відгуку на випускну роботу. 4. Перевірка випускної роботи на плагіат. 5. Підготовка виступу.	08.06.2021 р.- 13.06.2021р.	
5	1. Переплетення випускної роботи. 2. Подання випускної роботи та супровідних документів секретарю ЕК.	14.06.2021 р.- 16.06.2021р.	

7. Консультація з окремих розділів:

Розділ	Консультант (посада, ПІБ)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
РОЗДІЛ 1	доцент Афанас'єва І.І.		
РОЗДІЛ 2	доцент Афанас'єва І.І.		
РОЗДІЛ 3	доцент Афанас'єва І.І.		

8. Дата видачі завдання «17» травня 2021 р.

Керівник Афанас'єва І.І.
(П.І.Б.)

_____ (підпис)

Завдання прийняв до виконання Саворона І.С.
(П.І.Б.) _____ (підпис)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до випускної роботи «Облік і аналіз операцій на рахунках авіаційного підприємства»: 72 с., 20 рис., 21 табл., 35 літературних джерела.

ОБЛІК, АНАЛІЗ, ОПЕРАЦІЇ НА РАХУНКАХ, ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ, ГРОШОВІ КОШТИ, ГРОШОВІ ПОТОКИ

Мета роботи полягає в обґрунтуванні теоретичних положень, а також розробці практичних рекомендацій щодо бухгалтерського обліку та аналізу операцій на рахунках авіаційного підприємства. Об'єкт дослідження: процес бухгалтерського обліку та аналізу операцій на рахунках авіаційного підприємства.

Предмет дослідження: сукупність науково-теоретичних, методичних та практичних підходів щодо обліку і аналізу операцій на рахунках авіаційного підприємства.

Методи дослідження: аналіз та синтез (для вивчення процесу трактування основних понять та обліку операцій на рахунках), індукція та дедукція (дослідження процесу аналізу грошових коштів), порівняння, узагальнення, систематизації (для формальної і діалектичної логіки дослідження процесів обліку та аналізу операцій на рахунках)

Інформаційні джерела: законодавчо-нормативні документи, наукові праці, спеціалізована література, друковані та електронні видання, фінансова звітність ДП «Антонов».

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості застосування викладених у роботі пропозицій щодо підвищення ефективності процесу обліку та аналізу операцій на рахунках авіаційними підприємствами.

Апробація результатів дослідження: тези доповіді на X Міжнародній науково-практичній он-лайн конференції «Актуальні проблеми і тенденції розвитку бухгалтерського обліку та аудиту» на тему «Methodical approach to analysis of cash flows of the enterpris» (С. 124-127).

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ОПЕРАЦІЙ НА РАХУНКАХ ПІДПРИЄМСТВА.....	9
1.1 Визначення та класифікація грошових коштів та грошових потоків підприємства.....	9
1.2 Нормативне регулювання обліку операцій на рахунках підприємства.....	16
1.3 Порядок та форми здійснення безготівкових розрахунків.....	20
2 ОБЛІК ОПЕРАЦІЙ НА РАХУНКАХ ДП «АНТОНОВ».....	25
2.1 Мета і завдання обліку грошових коштів та документальне підтвердження операцій на рахунках у комерційних банках.....	25
2.2 Синтетичний та аналітичний облік безготівкових грошових коштів авіаційного підприємства.....	33
2.3 Особливості обліку грошових коштів підприємства в іноземній валюті.....	37
2.4 Відображення операцій на рахунках у фінансовій звітності авіаційного підприємства.....	43
3 АНАЛІЗ РУХУ ГРОШОВИХ КОШТІВ НА РАХУНКАХ ДП «АНТОНОВ».....	50
3.1 Методичні основи аналізу використання грошових коштів підприємства.....	50
3.2 Методика аналізу руху грошових коштів авіаційного підприємства.....	54
3.3 Аналіз ефективності використання грошових потоків ДП «Антонов».....	63
ВИСНОВКИ.....	66
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	68
ДОДАТКИ.....	73

ВСТУП

В сучасних кризових умовах господарювання відмічається недостатність ліквідних засобів, що призводить до неплатоспроможності підприємств, значну роль відіграє дослідження стану обліку грошових коштів та аналізу грошових потоків підприємства. Грошові кошти являються основним вимірником відповідно до принципу бухгалтерського обліку, можуть вільно конвертуватися, характеризуються незначним ризиком зміни вартості та ресурсом забезпечення платоспроможності суб'єкта господарювання. Не зважаючи на те, що ці найбільш ліквідні активи займають незначну частку у складі активів будь-якого суб'єкта господарювання, вони відіграють важливу роль у забезпеченні кругообігу господарських засобів та розвитку бізнесу.

Обліково-аналітичне забезпечення системи управління грошовими потоками формується в залежності від стратегії менеджменту підприємства. Бухгалтерський облік як основна інформаційна база управлінської системи забезпечує даними процес прийняття рішень щодо накопичення та використання грошових коштів, здійснення інноваційної та інших видів діяльності за рахунок вільних коштів.

Дослідженню питань бухгалтерського обліку грошових коштів присвячено роботи наступних українських учених-економістів: Ф.Ф. Бутинця, С.Ф. Голова, Л.В. Нападовської, Г.Г. Кірейцева, М.С. Пушкаря, Р.Л. Хом'яка, А.Д. Усача.

Для якісного функціонування системи управління грошовими потоками необхідна різноманітна інформація, яка використовується для проведення аналізу ефективності використання грошових коштів. Саме проведення аналітичних процедур надає придатну для прийняття ефективних управлінських рішень інформацію.

Від узгодженості між собою видів грошових потоків значною мірою залежить фінансова стійкість підприємства, його платоспроможність та

кредитоспроможність, можливість своєчасно розраховуватися за борговими зобов'язаннями. Тому від якості аналізу ефективності використання грошових коштів залежить інформаційне забезпечення процесу управління грошовими потоками підприємства.

Аналіз грошових потоків як складова системи управління грошовими коштами підприємства являється предметом дослідження багатьох науковців, серед яких наступні: О.І. Бланк, В.В. Ковальов, Р.С. Сайфуліна, В.В. Сопко, М.С. Пушкар, О.М. Сорокіна, Р.Л. Хом'як, А.Д. Шеремет.

Мета випускної роботи – обґрунтування теоретичних положень, а також розробка практичних рекомендацій щодо бухгалтерського обліку та аналізу операцій на рахунках авіаційного підприємства.

Для досягнення поставленої мети сформульовано та вирішено завдання:

- дослідити визначення та класифікацію грошових коштів та грошових потоків;
- розкрити нормативне регулювання операцій на рахунках підприємства;
- розглянути порядок та форма здійснення безготівкових розрахунків;
- уточнити мета та завдання обліку грошових коштів та документальне підтвердження операцій на рахунках підприємства;
- ознайомитися з особливостями синтетичного та аналітичного обліку безготівкових грошових коштів авіаційного підприємства;
- визначити особливості обліку грошових коштів підприємства в іноземній валюті;
- дослідити порядок відображення операцій на рахунках у фінансовій звітності авіаційного підприємства;
- розкрити методичні основи аналізу використання грошових коштів підприємства;
- дослідити методику аналізу руху грошових коштів авіаційного підприємства;
- провести аналіз ефективності використання грошових потоків ДП «Антонов»

Об'єкт дослідження - процес бухгалтерського обліку та аналізу операцій на рахунках авіаційного підприємства.

Предмет дослідження - сукупність науково-теоретичних, методичних та практичних підходів щодо обліку і аналізу операцій на рахунках авіаційного підприємства.

Методи дослідження. При написанні випускної роботи використовувалися наступні методи: аналіз та синтез (для вивчення процесу трактування основних понять та обліку операцій на рахунках), індукція та дедукція (дослідження процесу аналізу грошових коштів), порівняння, узагальнення, систематизації (для формальної і діалектичної логіки дослідження процесів обліку та аналізу операцій на рахунках).

Інформаційні джерелами: законодавчо-нормативні документи, наукові праці, спеціалізована література, друковані та електронні видання, фінансова звітність ДП «Антонов».

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості застосування підприємствами авіаційної галузі наданих пропозицій щодо підвищення ефективності бухгалтерського обліку та аналізу грошових коштів.

Апробація результатів дослідження. Опубліковано тези доповіді на X Міжнародній науково-практичній он-лайн конференції «Актуальні проблеми і тенденції розвитку бухгалтерського обліку та аудиту», що відбулась 15 квітня 2021 року та друку тез доповіді у збірнику матеріалів конференції на тему «Methodical approach to analysis of cash flows of the enterpris» (С. 124-127).

Структура, зміст та обсяг випускної роботи. Випускна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел та додатків. Основний зміст кваліфікаційної роботи розміщено на 72 сторінках друкованого тексту, у тому числі 21 таблиця, 20 рисунків та 5 додатків. Список використаних джерел містить 35 найменувань.

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ОПЕРАЦІЙ НА РАХУНКАХ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Визначення та класифікація грошових коштів та грошових потоків підприємства

Грошові кошти являється ресурсом забезпечення платоспроможності господарюючого суб'єкта, елементом зв'язку усіх етапів кругообігу господарських засобів та процесів. Вони являються універсальним засобом здійснення розрахунків. Усі операції з грошовими коштами здійснюються у безготівковій формі, через відкриті банківські рахунки, та готівковій, що передбачає надходження та використання готівки через касу підприємства. У сфері безготівкових розрахунків грошові операції здійснюються шляхом перерахування грошових коштів з поточного рахунку суб'єкта господарювання на поточні рахунки інших контрагентів, до бюджету та фондів. Безготівкові операції є більш розповсюдженими, тому що обіг готівки жорстко контролюється державою та має певні обмеження.

Грошові кошти виконують наступні функції:

- функція обігу (забезпечує рух грошових коштів між різними контрагентами, являються посередником у обмінних операціях);
- міра вартості (вираження ціни товарно-матеріальних запасів, собівартості активів);
- засіб платежу (забезпечують здійснення розрахункових операцій);
- функція накопичення (використання депозитних рахунків, за якими підприємство отримує пасивні доходи);
- світові гроші (забезпечує грошово-розрахункові операції на міжнародному рівні в різних видах валютах).

Відомі економісти К. Макконел і С. Брю підкреслювали важливе значення грошового механізму, визначаючи його кровоносною системою, в якій

здійснюється кругообіг витрат та доходів, та виражає усі економічні процеси [1].

У системі бухгалтерського обліку грошові кошти являються об'єктом, що постійно обертаються та формують систему грошово-розрахункових операцій. Про значення визначення грошових коштів стверджує значна кількість наукових праць, в яких відмічається неоднозначність та неповне визначення об'єкту на понятійному рівні. [2].

Більшість науковців порівнюють сутність двох категорій: «грошові кошти» та «грошові потоки», при цьому вони досліджують основні напрями їх призначення та розвитку. Так Л.В. Івченко зазначає, що в існує неоднозначне трактування зазначених категорій, що обумовлено суб'єктивними точками зору [3]. Це стосується й класифікації грошових коштів та грошових коштів, складу напрямів групування об'єктів. Автор надає визначення поняття «грошові кошти», що характеризує їх як найліквідніший актив та форми грошей – готівка, кошти на банківських рахунках ат депозити до запитання.

Гнатенко Є.П виділяє проблемні питання бухгалтерського обліку грошових коштів, серед яких називають наступні:

- визначення та класифікація грошей;
- організація внутрішньогосподарського та зовнішнього контролю за збереженням та використанням грошових коштів;
- своєчасність оприбуткування грошових коштів, зокрема у готівковій формі;
- достовірне відображення інформації про грошові кошти у формах фінансової звітності;
- оптимізація грошових потоків, формування інформаційної бази для здійснення аналітичних процедур щодо ефективного використання грошових коштів [4].

Визначення понять «грошові кошти» та «грошові потоки» надається у національних та міжнародних стандартах, зокрема, у НП(С)БО 1 «Загальні

вимоги до фінансової звітності» та МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів». У табл. 1.1 подано основні визначення найліквідніших активів.

Таблиця 1.1

Трактування грошових коштів та грошових потоків у національних та міжнародних стандартах

Поняття	Нормативний документ	Трактування
Грошові кошти	НП(С)БО 1	готівка, кошти на рахунках у комерційних банках та депозити до запитання
	МСБО 7	готівки в касі, депозитів до запитання
Грошові потоки	МСБО 7	надходження і вибуття грошових коштів та їх еквівалентів
Еквіваленти грошових коштів	НП(С)БО 1	короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, що вільно конвертуються у грошові кошти, та характеризуються незначним ризиком зміни вартості
	МСБО 7	короткострокові, високоліквідні інвестиції, що вільно конвертуються у грошові кошти, які мають незначний ризик зміни вартості

Джерело: [5], [6].

Отже, усі визначення грошових коштів, які подано у нормативних документах, базуються на складових грошових коштів, які являються короткостроковими високоліквідними (абсолютно ліквідними) активами та відносяться до фінансових інструментів.

С.М. Остафійчук вважає, що у зв'язку з тим, що грошові кошти являються абсолютно ліквідними активами, то до даної категорії можна віднести усі залишки на рахунках у комерційних банках, тому що їх ліквідність може відрізнитися від абсолютної [4]. Але на банківських рахунках може бути відкрито безвідзивний акредитив, який підтверджує власність коштів, але використати їх у будь-який момент господарюючий суб'єкт не має права. Тому такі кошти не являються абсолютно ліквідними.

У фінансовій звітності, зокрема у Звіті про рух грошових коштів, відображається інформація про грошові потоки. Тому, вважаємо доцільним,

уточними вказане поняття з метою відображення інформації у фінансовій звітності та проведення аналізу ефективності використання грошових коштів. Грошовий потік є процесом надходження та витрачання грошових коштів. Тому для оцінки ефективності системи управління активами грошові потоки від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності є найбільш точним показником. Така різниця між надходженням та витрачанням грошових коштів, які зберігаються на поточному рахунку у комерційному банку, визначається на певну дату.

У міжнародних стандартах бухгалтерського обліку на відміну від національних стандартів, які не суперечать міжнародним стандартам, поняття «грошових коштів» подається значно ширше. До грошових коштів відповідно до міжнародних стандартів відносяться:

- готівка в касі:
- поточні та депозитні рахунки, відкриті у комерційних банках, використання яких не обмежене;
- валюта;
- банкноти;
- монети.
- депозити до запитання;
- банківські переказні векселі;
- грошові перекази (чеки).

Науковці у різних джерелах надають визначення поняття «грошові кошти» в залежності від напрямів використання об'єкта, функціональних складових системи управління. У табл. 1.2 надається трактування понять «грошові кошти» та «грошові потоки» різними авторами.

Класифікація – це процес розподілення об'єктів за певними групами або видами відповідно до визначених ознак [13]. Таким чином, класифікація являється закономірним процесом дослідження сутності об'єкта. Саме кількість ознак (напрямів класифікації) характеризує ступінь пізнання досліджуваних

об'єктів. В.В. Сопко наголошував, що класифікація грошових коштів являється вихідним елементом для організації їх обліку [14].

Таблиця 1.2

Трактування понять «грошові кошти» та «грошові потоки»

№ з/п	Автор, джерело	Визначення
1	Остафійчук С. М. [4]	готівка в касі підприємства, депозити до запитання, кошти на банківських рахунках, які характеризуються абсолютною ліквідністю, тобто можуть у будь-який момент бути використані для здійснення розрахунків, або обміняні на законні платіжні засоби
2	І.С. Несходовський [7]	абстрактний вимірник економічних процесів, явищ, об'єктів, який суб'єкти згодні приймати як платіжний засіб
3	М. Дерій [8]	основні сегменти для здійснення готівкових і безготівкових розрахунків між державними бюджетними установами та підприємствами
4	І. Бланк [9]	сукупність розподілених по інтервалах періоду часу надходжень і виплат грошових коштів, що генеруються його господарською діяльністю, рух яких пов'язаний з факторами часу, ризику й ліквідності
5	Ю. Єрешко [10]	обсяг грошових коштів, що отримує або виплачує підприємство протягом звітного або планованого періоду
6	О. Шаманська [11]	будь-які грошові відносини – одночасно і є фінансовими відносинами, а всі грошові ресурси (платіжні, інвестиційні, кредитні, податкові тощо) – фінансові ресурси ...Фінансові ресурси – це вся сукупність грошових коштів, які потенційно можуть бути використані й використовуються для здійснення фінансової діяльності та виконання фінансових (грошових) операцій суб'єктами господарювання та органами державної (муніципальної) влади і управління
7	Бабур Л.Г., Сердюк Т.В. [12]	найбільш ліквідну частину активів, для них є характерне те, що вони можуть використовуватись в будь-який час для оплати поточних зобов'язань. Грошові кошти складаються із наявної готівки в касі, вкладів на рахунках в банку, чеків та грошових переказів, що отримані від клієнтів

Від класифікації об'єкта дослідження, правильного вибору напрямів деталізації для певних цілей залежить ефективне управління таким об'єктом.

З метою підвищення аналітичності обліку грошових коштів їх найчастіше класифікують за наступними напрямками:

- формою;
- видом валюти;

- місцем зберігання;
- ступінь обмеженості у використанні.

Групування грошових за вказаними ознаками подано на рис. 1.1.

Рис. 1.1. Класифікація грошових коштів для цілей їх бухгалтерського обліку

Джерело: [13]

До загальних класифікаційних ознак В.В. Сопко додає пропонує групувати грошові кошти за джерелами надходження, поділяючи їх на власні, запозичені та залучені [14]. Такий підхід базується на джерелах надходження активів та характеризує способи їх витрачання та пов'язаних з цим зобов'язань.

Щодо останнього напрямку класифікації, то його вибір обумовлено функцією грошових активів як фінансових активів. Відповідно до П(С)БО 13 «Фінансові інструменти» серед компонентів фінансових активів грошові кошти не обмежені у використанні. Але існує певні активи, використання яких обмежене, наприклад, цільовим використанням. Такими активами цільового фінансування можуть виступати субсидії, гуманітарна допомога, бюджетні асигнування тощо. Такі грошові кошти як правило відображають у Балансі (Звіті про фінансовий стан) за статтею «Інші оборотні активи», тому що вони не можуть бути використані у будь-який момент, їх використання врегульоване певними нормативними документами, договорами або контрактами.

Грошові потоки класифікують за великою кількістю напрямів, які враховують їх рух, збалансованість, масштабність, регулярність тощо. У табл. 1.3 подано класифікацію грошових потоків за наступними ознаками:

- напрямами руху грошових потоків;
- видами фінансово-господарської діяльності;
- часовим періодом;
- регулярністю здійснення надходжень та виплат;
- масштабністю обслуговування діяльності підприємства;
- характеру стосовно господарюючого суб'єкта;
- валютою;
- забезпечення платоспроможності;
- методу розрахунку;
- збалансованістю;
- рівень достатності об'єму грошового потоку;
- форми використання грошових коштів;
- можливістю регулювання процесу управління;
- процесом діяльності.

Класифікація грошових потоків

№ з/п	Ознака	Види грошових потоків
1	Напрямки руху грошових коштів	- вхідний (позитивний) грошовий потік - вихідний (від'ємний) грошовий потік
2	Масштаби обслуговування господарського процесу	- грошовий потік по підприємству в цілому - грошовий потік за окремими структурними підрозділами підприємства (центрами відповідальності та сферами відповідальності) - грошовий потік по окремих господарських операціях
3	Види господарської діяльності	- грошовий потік від операційної діяльності - грошовий потік від інвестиційної діяльності - грошовий потік від фінансової діяльності
4	Метод розрахунку об'єму грошового потоку	- валовий грошовий потік - чистий грошовий потік
5	Характер грошового потоку стосовно підприємства	- внутрішній грошовий потік - зовнішній грошовий потік
6	Рівень достатності об'єму грошового потоку	- надлишковий грошовий потік - оптимальний грошовий потік - дефіцитний грошовий потік
7	Рівень збалансованості об'єму грошового потоку	- збалансований грошовий потік - незбалансований грошовий потік
8	Період часу	- короткостроковий грошовий потік - довгостроковий грошовий потік
9	Вартісна оцінка в часі	- теперішній грошовий потік - майбутній грошовий потік
10	Регулярність здійснення	- регулярний грошовий потік - нерегулярний грошовий по
11	Вид використання валюти	- грошовий потік у національній валюті - грошовий потік в іноземній валюті
12	Можливість регулювання процесу управління	- грошовий потік, що регулюється - грошові потоки, що не піддаються регулюванню
13	Процес діяльності	- грошовий потік процесу постачання - грошовий потік процесу виробництва - грошовий потік процесу реалізації
14	Форми використання грошових коштів	- готівковий грошовий потік - безготівковий грошовий потік

Джерело: [11], [13]

1.2 Нормативне регулювання обліку операцій на рахунках підприємства

Облік грошових коштів на практиці являється достатньо регламентованим законодавчими та підзаконними нормативно-правовими

актами України. Здійснення операції з грошовими коштами регулюється значною кількістю законодавчо-нормативних актів. Господарський кодекс регулює договірні відносини між господарюючими суб'єктами в Україні, визначає відповідальність при виконання договорів. Усі питання оподаткування розрахункових операцій, а також питання адміністрування податків регламентує Податковий кодекс України.

Основним законом, що регламентує організацію та ведення бухгалтерського обліку операцій на банківських рахунках являється Закон «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000р. №2121-III, який визначає поняття «кошти», містить основні вимоги щодо здійснення банківського обслуговування клієнтів та встановлює обов'язки комерційних банків щодо обслуговування клієнтів. У Законі України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» № 2346-III визначаються суб'єкти, яким банки мають право відкривати рахунки, а також встановлюється порядок відкриття банківських рахунків.

Операції з грошовими коштами в іноземній валюті, облік курсових різниць регламентує П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів». Даний стандарт також регламентує розкриття інформації про монетарні статті, виражених в іноземній валюта, та їх перерахування на кінець звітного періоду.

Характеристика нормативних документів, що регулюють порядок здійснення розрахункових операцій, а також облік таки операцій, представлено у табл. 1.4.

У нормативних документах, що регулюють здійснення безготівкових розрахунків надається визначення грошових коштів як грошової одиниці, яка виконує функцію засобу платежу та обліковується на рахунках у комерційних банках [19]. Відповідно до положень НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» до складу грошових коштів відносять готівку, грошові кошти на банківських рахунках та депозити до запитання [5].

Нормативне регулювання обліку грошових коштів

№ з/п	Нормативний документ	Основний зміст
1	Господарський кодекс [15]	Регулює здійснення господарської діяльності в Україні та питання господарських відносин, які виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання
2	Податковий кодекс України [16]	Визначає особливості оподаткування розрахункових операцій, адміністрування податків та здійснення контролю
3	Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996 – XIV [17]	Регулює правові основи організації та ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні
4	Закон України «Про валюту і валютні операції» [18]	Визначає правові засади здійснення валютних операцій, валютного регулювання та валютного нагляду, права та обов'язки суб'єктів валютних операцій і уповноважених установ та встановлює відповідальність за порушення законодавства. Мета Закону - забезпечення єдиної державної політики у сфері валютних операцій та вільного здійснення валютних операцій на території України.
5	НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [5]	Визначає поняття «грошові кошти», їх еквіваленти та рух грошових коштів, склад статей Звіту про рух грошових коштів
6	Інструкція про безготівкові розрахунки в національній валюті [19]	регламентує призначення та порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань та факти фінансово-господарської діяльності підприємств незалежно від форм власності, організаційно-правових форм і видів діяльності
7	П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів» [21]	Надає визначення монетарних та немонетарних статей балансу; характеристики операцій в іноземній валюті; особливості розкриття інформації про вплив змін валютних курсів у примітках до фінансової звітності. Регулює облік курсових різниць, що виникають під час розрахунків за монетарними активами або перерахунку монетарних статей за чинними валютними курсами
8	МСБО 7 [6]	Надає визначення основних понять, склад звітності про рух грошових коштів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, звітність про грошові потоки на нетто-основі, грошові потоки в іноземній валюті, порядок розкриття інформації про елементи грошових коштів та їх еквівалентів у Звіті про рух грошових коштів за окремими статтями

У національних нормативних актах надається визначення поняття «еквіваленти грошових коштів» як складової короткострокових високоліквідних фінансових інвестицій, що вільно конвертуються у певні суми грошей і які характеризуються незначним ризиком зміни вартості. Терміни, що використовуються в обліку розрахунків наведено у табл. 1.5.

Основні терміни, що використовуються в обліку розрахунків

№ з/п	Термін	Пояснення
1	Розрахунковий документ	Документ встановленої форми та змісту, що підтверджує факт продажу (повернення товарів, надання послуг, отримання (повернення) коштів, купівлі-продажу іноземної валюти
2	Акредитив	Договір, що містить зобов'язання банку-емітента, за яким цей банк за дорученням клієнта або від свого імені проти документів, які відповідають умовам акредитива, зобов'язаний виконати платіж на користь або доручає іншому банку здійснити цей платіж
3	Акцепт	Згода на оплату або гарантування оплати документів
4	Банк платника	Банк, що обслуговує платника / отримувача
5	Банк – емітент	Банк, що відкрив акредитив або здійснив емісію цінних паперів, платіжних карток, або видав розрахунковий чек (розрахункову чекову книжку)
6	Безготівкові розрахунки	Перерахування певної суми коштів з рахунків платників на рахунки отримувачів коштів, а також перерахування банками за дорученням підприємств і фізичних осіб коштів. Ці розрахунки проводяться на підставі розрахункових документів на паперових носіях або в електронній формі
7	Інкасове доручення (розпорядження)	Розрахунковий документ, що містить вимогу стягувача (органу державної податкової служби) до банку, що обслуговує платника, здійснити без погодження з платником переказ визначеної суми коштів з рахунку платника
8	Обслуговуючий банк	Банк, у якому відкрито рахунок учасника безготівкових розрахунків та/або який здійснює для нього на договірних умовах будь-яку з операцій чи послуг
9	Операційний день	Частина робочого дня банку або іншої установи – члена платіжної системи, протягом якої приймаються документи на перекази і документи на відкликання та за наявності технічної можливості здійснюється їх оброблення, передавання і виконання. Тривалість операційного дня встановлюється банком
10	Платіжна вимога	Розрахунковий документ, що містить вимогу стягувача або разі договорного списання отримувача до банку, що обслуговує платника, здійснити без погодження з платником переказ визначеної суми коштів з рахунку платника на рахунок отримувача
11	Платіжне доручення	Розрахунковий документ, що містить письмове доручення платника обслуговуючого банку про списання зі свого рахунку зазначеної суми коштів та її перерахування на рахунок отримувача
12	Чекодавець	Підприємство або фізична особа, яка здійснює платіж за допомогою чека та підпису його
13	Чекодержатель	Підприємство або фізична особа, яка є отримувачем коштів за чеком
14	Електронний розрахунковий документ	документ, інформація в якому представлена у формі електронних даних, включаючи відповідні реквізити розрахункового документа, який може бути сформований, переданий, збережений і перетворений у візуальну форму представлення електронними засобами
15	Інкасування (інкасо)	здійснення банком за дорученням клієнта операцій з розрахунковими документами з метою одержання платежу або передавання розрахункових та/чи супровідних документів проти платежу
16	розрахунково-касове обслуговування	надання банком клієнту на підставі укладеного між ними договору послуг, які пов'язані з переказом коштів з/на рахунок(ок) цього клієнта, видачею йому коштів у готівковій формі, а також здійсненням інших операцій, передбачених договором, форму та зміст якого банк розробляє самостійно
17	учасники безготівкових розрахунків	банки та їх філії, підприємства, фізичні особи та інші клієнти банку, з рахунків яких списуються або на рахунки яких зараховуються кошти

Джерело: [21]

Національні та міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності розглядають окремі види діяльності та визначають рух грошових коштів при здійсненні кожного з них. Так основною діяльністю є операційна, в результаті якої підприємство отримує дохід, а також до операційної відносять інші види діяльності, які не є інвестиційною або фінансовою діяльністю. Щодо інвестиційної діяльності, то вона полягає у придбанні і продажі довгострокових активів, а також інших інвестицій, які не є еквівалентами грошових коштів. Фінансова діяльність спричиняє зміни розміру та складу вкладеного капіталу.

1.3 Порядок та форми здійснення безготівкових розрахунків

Розрахункові операції можуть здійснюватися з застосуванням різних інструментів:

- інкасо;
- акредитивів;
- векселів;
- розрахункові чеки.

Здійснення безготівкових розрахунків базується на принципах, що подано на рис. 1.2.

Виконання першого принципу обумовлене вимогами законодавчо-нормативних актів НБУ, Міністерства фінансів щодо відкриття поточного рахунку після реєстрації юридичної особи. Держава обмежує та контролює обіг готівки, використання якої сприяє розвитку «тіньової економіки». Тому усі розрахунки при проведенні господарських операцій за незначним виключенням мають здійснюватися через відділення комерційних банків, де відкрито рахунки суб'єкта господарювання. В умовах економічної кризи постачальники товарно-матеріальних цінностей намагаються реалізовувати активи на умовах

передплати, але покупці погоджуються на договірні взаємовідносини на умовах після оплати.

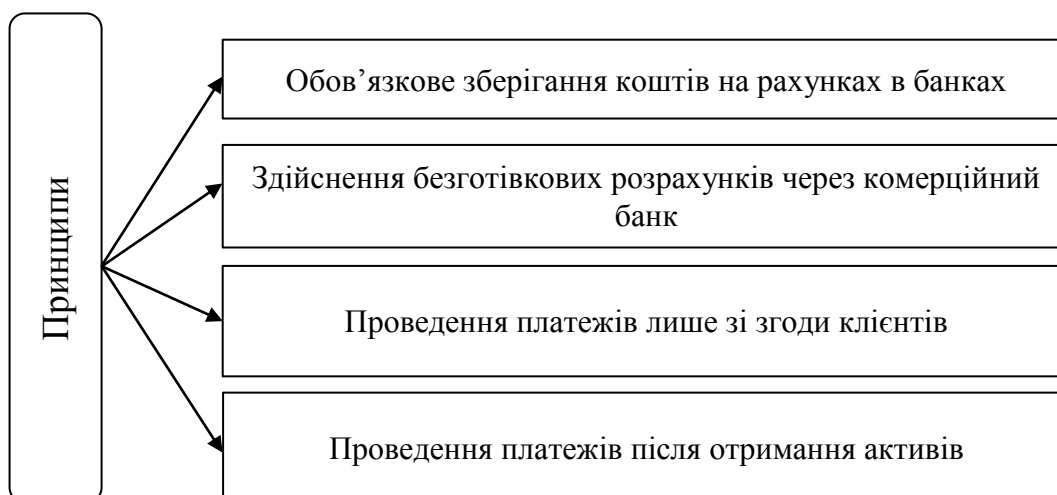

Рис. 1.2. Принципи організації безготівкових розрахунків

Джерело: [21]

За договором на розрахунково-касове обслуговування комерційний банк має виконувати розпорядження клієнта щодо перерахування грошових коштів на банківські рахунки контрагентів. Для відкриття банківського рахунку юридична особа подає комерційному банку наступні документи:

- заяву у встановленій формі, яку підписує керівник та головний бухгалтер;
- копію свідоцтва про реєстрацію юридичної особи;
- копію статутних документів, де визначено юридичну адресу, склад засновників, розмір зареєстрованого капіталу, частка кожного учасника, види діяльності та інша інформація;
- копію документу про взяття на облік платника податків;
- довідку про реєстрацію в органах ПФУ;
- картку зі зразками підписів осіб, які мають право підпису документів.

При різних формах розрахунків використовуються певні розрахункові документи, які формує платник або постачальник, в деяких випадках документи готує комерційний банк.

Зважаючи на те, що платіжні документи банк отримує в електронному вигляді через певну систему, комерційний банк перевіряє відповідність номера рахунку платника і коду та здійснює операцію після підтвердження інформації. Основним документом, який регулює порядок здійснення розрахункових операцій у відділенні комерційного банку, є договори про обслуговування.

Більшість підприємства у якості розрахункового документа використовують платіжне доручення, яке оформлюють за типовою формою та реєструють у журналі реєстрації платіжних доручень. Нормативними документами передбачена можливість зазначення у платіжному дорученні дати валютування. Але термін виконання операції не може десяти календарних днів після складання платіжного документа. При цьому до настання вказаного терміну валютування платник має право відкликати здійснення операції.

Здійснення безготівкових розрахунків в Україні регулюється наступними основними законодавчо-нормативними актами:

- Цивільним Кодексом;
- Господарським кодексом України;
- Податковим кодексом;
- Законом «Про Національний банк України»;
- Законом «Про банки та банківську діяльність»;
- Законом «Про платіжні системи та перекази коштів в Україні».

Відповідно до ст. 7 Закону «Про національний банк України» порядок здійснення безготівкових розрахунків приведено у відповідність до вимог Цивільного та Господарського кодексів затвердженням певної інструкції.

Основним інструктивним документом, який регулює безготівкові розрахунки являється Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, затверджена Постановою НБУ № 22 від 21.01.2004, в положення якої було внесено зміни дев'ятнадцять разів, останні відбулися 28.01.2021 року Постановою Правління НБУ № 10 [19]. На рис. 1.3 представлено структуру Інструкції № 22.

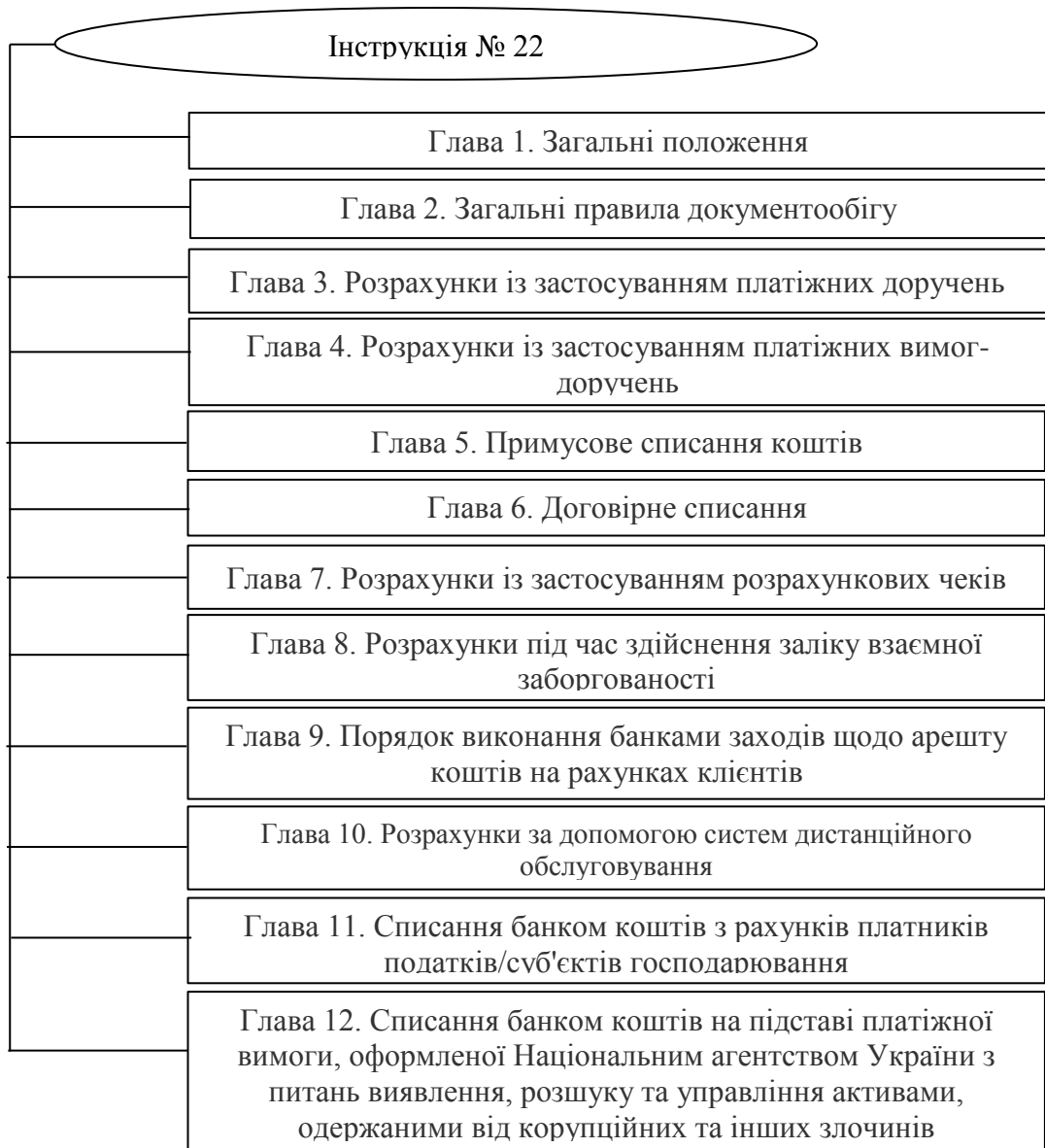

Рис. 1.3. Структурні компоненти Інструкції № 22

Джерело: [19]

Інструкція містить загальні правила та стандарти розрахунків клієнтів комерційних банків та банків у грошовій одиниці України на території держави, що здійснюються за участю банків. Основні положення Інструкції подано у табл. 1.6.

Аналіз грошових потоків розглядають як процес дослідження системи показників, їх динаміку, виявлення основних тенденцій та закономірностей з метою з'ясування резервів подальшого підвищення ефективності системи управління грошовими потоками [22].

Положення Інструкції № 22

№ з/п	Зміст положення
1	Вимоги цієї Інструкції поширюються на всіх учасників безготівкових розрахунків, а також на стягувачів та обов'язкові для виконання ними.
2	Учасники безготівкових розрахунків відкривають рахунки в порядку, що встановлюється нормативно-правовими актами Національного банку з питань відкриття і закриття рахунків, а також рахунки для обліку коштів у розрахунках за конкретними операціям
3	Банк здійснює розрахунково-касове обслуговування своїх клієнтів на підставі відповідних договорів і своїх внутрішніх правил здійснення безготівкових розрахунків, якщо ці правила відповідають вимогам цієї Інструкції, інших нормативно-правових актів.
4	Банк не має права визначати та контролювати напрями використання грошових коштів клієнта та встановлювати інші обмеження його права щодо розпорядження грошовими коштами, не передбачені законом, договором між банком і клієнтом або умовами обтяження, предметом якого є майнові права на грошові кошти, що розміщені на банківському рахунку.
5	У випадках, передбачених законодавством України, клієнт може здійснювати платежі в інтересах третіх осіб.
6	Платник, якщо це передбачено договором між банком і платником, має право перерахувати кошти на рахунок банку для подальшого їх переказу цим банком на рахунки отримувачів, які відкриті в цьому банку або в інших банках. Банк ініціює переказ цих коштів на підставі меморіального ордера.
7	Платник у разі перерахування коштів для виплати заробітної плати більше ніж одному працівникові разом із платіжним дорученням подає відомість, яка має містити такі обов'язкові реквізити: номер рахунку отримувача; код отримувача; сума платежу; підписи платника; призначення платежу.
8	Розрахункові документи складаються на бланках, форми яких наведені в додатках до цієї Інструкції.
9	Банк, що обслуговує платника із застосуванням систем дистанційного обслуговування, зобов'язаний перевірити відповідність номера рахунку платника і його коду, що зазначені в електронному розрахунковому документі, і приймати цей документ до виконання, лише якщо вони належать цьому платнику.
9	Порядок повернення банком своїм клієнтам оформлених ними розрахункових документів та супровідних документів визначається в договорах банківського рахунку клієнтів.

Від якості аналітичних процедур залежить процес прийняття управлінських рішень, планування розвитку суб'єктів господарювання [23]. Виходячи з вищенаведеного можна дістати висновку, що аналіз руху грошових коштів дозволяє оцінити забезпеченість підприємства найбільш ліквідними активами, визначити джерела притоку та відтоку грошових коштів, що характеризує платоспроможність господарюючого суб'єкта.

2 ОБЛІК ОПЕРАЦІЙ НА РАХУНКАХ ДП «АНТОНОВ»

2.1 Мета і завдання обліку грошових коштів та документальне підтвердження операцій на рахунках у комерційних банках

Значення обліку грошових коштів, зокрема в іноземній валюті, зростає в умовах розвитку зовнішньоекономічної діяльності, тобто міжнародних відносин. Використання суб'єктом господарювання повної та достовірної інформації про залишки та рух грошових коштів підвищує ефективність процесу прийняття управлінських рішень щодо використання майна, та має суттєвий вплив на фінансовий стан підприємства.

Грошові кошти підприємства знаходять у безперервному русі та є відображенням здійснення операцій з придбання активів, надання кредитів та їх виплати, погашення кредиторської заборгованості перед контрагентами, розрахунками з дебіторами та інші.

Джерелом достовірної та повної інформації про стан та рух грошових коштів формується в системі бухгалтерського обліку, де у хронологічному порядку на підставі первинних документів, накопичується інформація про надходження та витрачання грошових коштів. Тому до основних завдань обліку грошових коштів на рахунках у комерційних банках відноситься вирішення кола питань, пов'язаних з контролем за рухом активів відповідно до цільового призначення, правильністю документального відображення надходження та витрачання грошей (рис. 2.1).

Зокрема, деякі завдання відносяться не тільки до обліку безготівкових грошових коштів, вони обумовлені тим, що одним із джерел надходження грошових коштів на поточний рахунок є результат здачі готівки (інкасація) на банківський рахунок. За умов організації аналітичного обліку завдання бухгалтерського обліку можна доповнити контрольними функціями, тобто співставлення даних аналітичного та синтетичного обліку грошових коштів.

Тобто, сума залишків по аналітичним рахункам обліку грошових коштів має співпадати з сальдо синтетичного рахунку, до якого відкрито відповідні аналітичні рахунки.

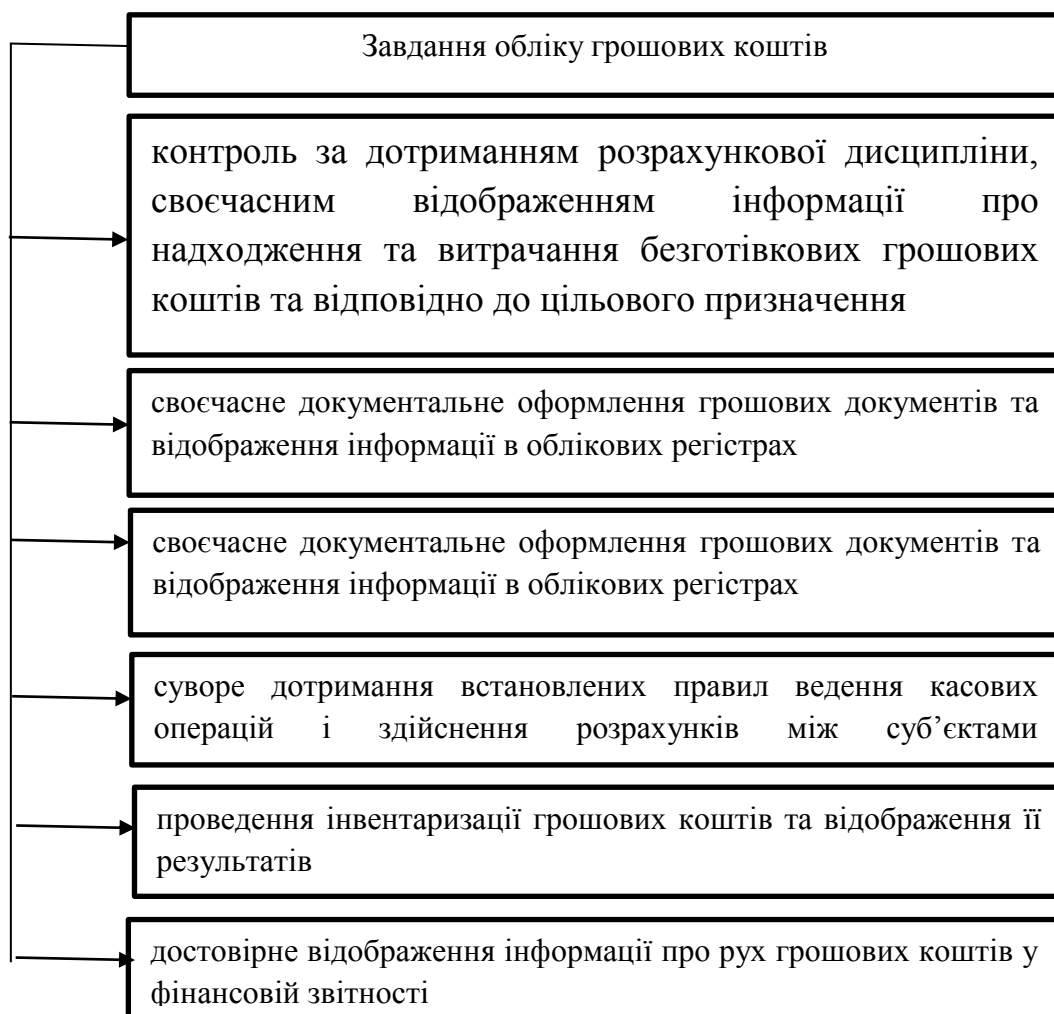

Рис. 2.1. Завдання обліку грошових коштів на банківських рахунках

Джерело:

Виконання розрахункових операцій у безготівковій формі зменшує потребу у готівкових коштах, забезпечує збереження та більш ефективно використання ліквідних активів та прискорює рух грошових коштів держави. Потoki готівкових та безготівкових грошових коштів органічно пов'язані між собою, що реалізується через перехід однієї форми в іншу. Так, виручка від реалізації у роздріб надходить до каси підприємства, а потім передається у відділення комерційного банку для переказу на поточний рахунок. У свою

чергу з поточного або іншого банківського рахунку підприємство здійснює розрахунки та отримує готівкові грошові кошти. Але на сучасному етапі господарювання кількість операцій з готівкою зменшується через використання корпоративних карток.

На думку науковців інвентаризація має проводитися за усіма видами грошових коштів з метою запобігання привласнення активів, що надійшли з поточного банківського рахунку. При цьому перевіряють залишки, які відображаються у банківських виписках із залишками, які обліковуються бухгалтерською службою.

Одним з нормативних документів нижчого рівня регулювання бухгалтерського обліку є Наказ про облікову політику, який складається на підприємстві та будь-який розпорядчий документ підписується керівником. Цей документ являється обліковим джерелом контролю, де зафіксовані основні питання обліку грошових коштів на конкретному підприємстві, зокрема аналітичні рахунки з обліку усіх форм грошових коштів [24 - 26].

Предметом бухгалтерського обліку безготівкових грошових коштів є документального оформлення руху грошових коштів на банківських рахунках підприємства, формування інформації про використання грошових коштів на рахунках бухгалтерського обліку та у фінансовій звітності [27].

При проведенні розрахунків грошовими коштами треба пам'ятати про такий об'єкт як грошові кошти в дорозі, до яких відносяться грошові кошти, які інкасовані (здані до банку), але ще не зараховані на поточний рахунок підприємства.

Кожне підприємство в момент реєстрації має відкрити поточний рахунок у відділенні комерційного банку для здійснення розрахункових операцій з різними контрагентами. Відповідно до Господарського кодексу суб'єкти господарської діяльності здійснюють розрахункові операції у готівці та у безготівковій формі. Але для здійснення деяких операцій підприємство використовує готівку, яка має зберігатися у касі підприємства, тобто спеціально обладнаному місці, під повну матеріальну відповідальність касира. Одержують

готівкові грошові кошти в установі комерційного банку за грошовим чеком. Використовують готівку в обмежених нормативними документами цілях та обсягах.

Національним законодавством не обмежено кількість рахунків, які господарюючий суб'єкт може відкрити у відділеннях комерційних банків, проте для формування зареєстрованого капіталу підприємство може мати тільки один поточний рахунок. При відкритті або закритті банківський рахунок юридична особа має повідомити про це податковий орган, у якому юридична особа зареєстрована як платник податків. За умов наявності декількох поточних рахунків у національній валюті юридична особа має визначити основний, який буде слугувати для обліку податкових зобов'язань.

Для відкриття поточного рахунку у відділенні комерційного банку суб'єкт господарювання надає документи, що підтверджують його реєстрацію (рис. 2.2).

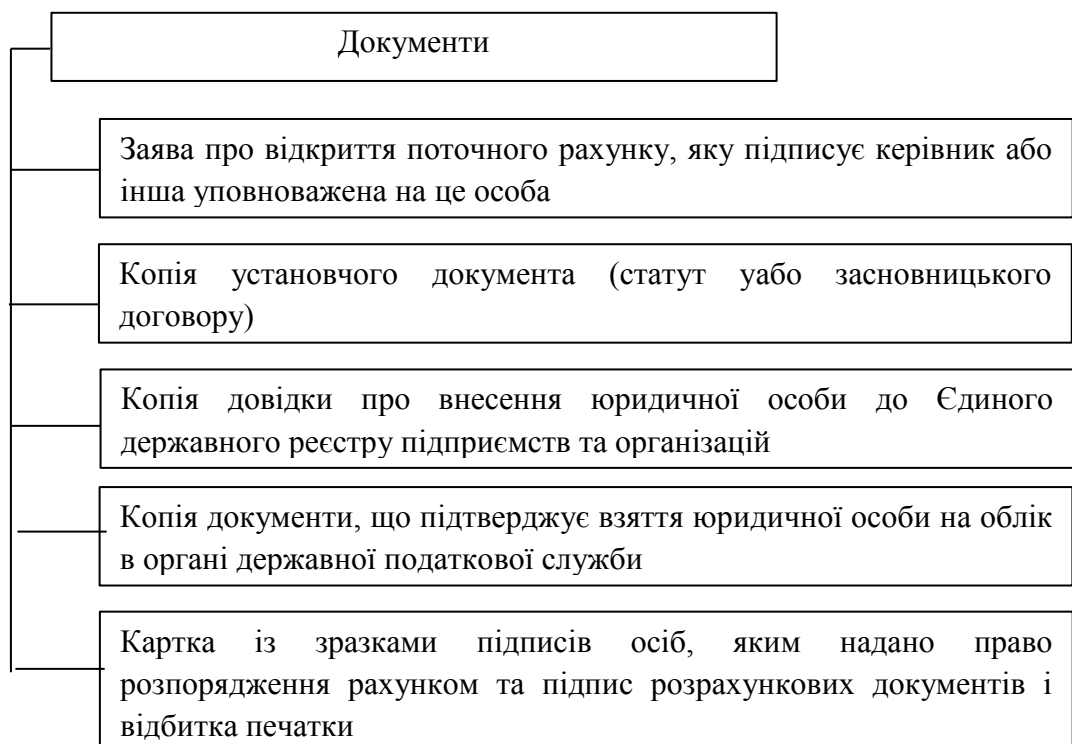

Рис. 2.2. Перелік документів, які необхідно надати при відкритті поточного рахунку

У процесі здійснення господарської операції підприємство відкриває наступні види банківських рахунків (рис. 2.3).

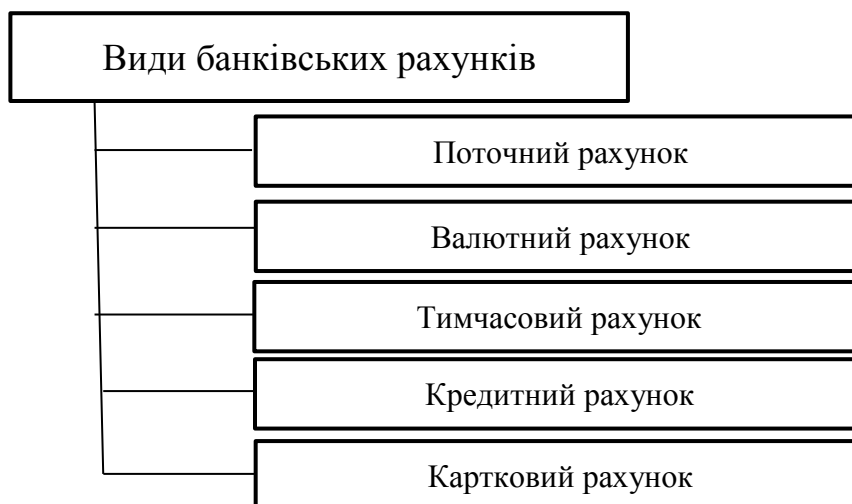

Рис. 2.3. Види банківських рахунків

Джерело: [28]

Облік операцій на банківських рахунках ведеться на рахунку 31 «Рахунки в банках», за дебетом цього рахунку відображається надходження грошових коштів, за кредитом – їх використання. Цей рахунок має два субрахунки, які враховують обіг грошових коштів в національній та іноземній валютах.

У практичній діяльності ДП «Антонов» застосовують різні форми безготівкових розрахунків, при здійсненні яких можуть використовуватися наступні грошові документи:

- платіжне доручення;
- платіжна вимога.
- платіжне доручення-вимога;
- розрахунковий чек;
- вексель
- акредитиви;
- банківські платіжні картки.

Більшість операцій, які здійснюються на поточну рахунку підприємства комерційні банки проводить безготівковим шляхом, тобто з рахунку

підприємства-платника на підставі первинних документів списуються грошові кошти, які зараховуються на рахунок підприємства - одержувача.

Для здійснення безготівкових грошових операцій на банківських рахунках використовують наступні документи, які показано на рис. 2.4.

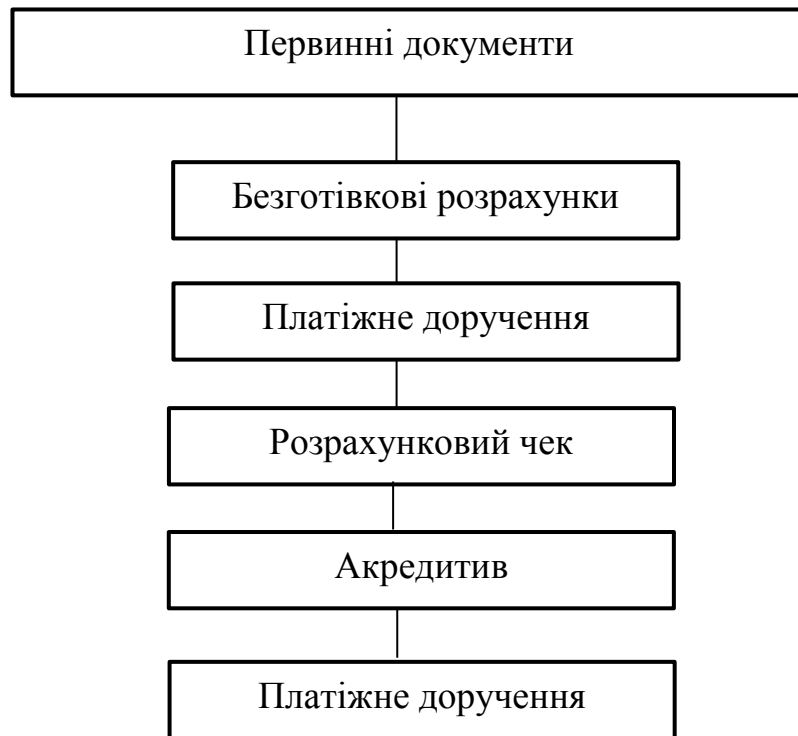

Рис. 2.4. Документування операцій з грошовими коштами на банківських рахунках

Джерело: [28]

Найчастіше суб'єкти господарювання для перерахунку контрагентам грошових коштів з поточного рахунку при здійсненні операцій товарного і нетоварного характеру використовують платіжні доручення. До переваг безготівкових розрахунків можна віднести зручність та швидкість проведення платежів. Схема руху платіжного доручення наведена на рис. 2.5.

Важливим документом, що містить інформацію про рух грошових коштів на банківському рахунку підприємства за певний період є виписка банку. Виписки банку з відповідними документами, на основі яких відбувалося

зарахування або списання коштів із рахунків періодично отримує уповноважений представник підприємства (касир,бухгалтер) [19].

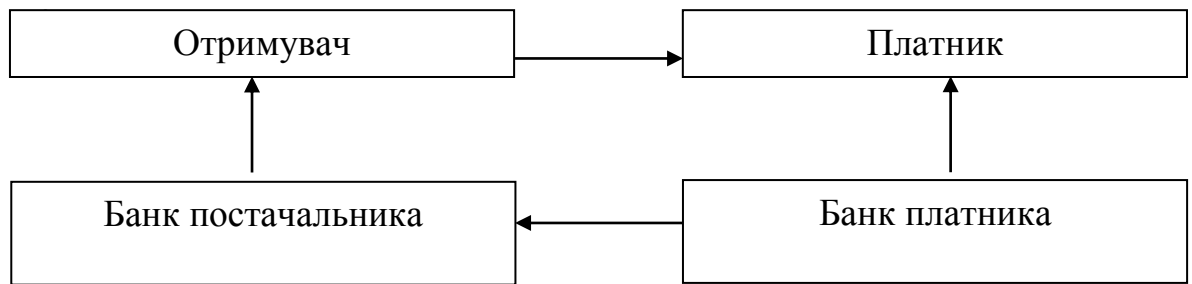

Рис.2.5. - Документообіг при розрахунках платіжними дорученнями
Джерело: [29]

Важливим документом, що містить інформацію про рух грошових коштів на банківському рахунку підприємства за певний період є виписка банку. Виписки банку з відповідними документами, на основі яких відбувалося зарахування або списання коштів із рахунків періодично отримує уповноважений представник підприємства (касир,бухгалтер) [19].

Акредитив не набув широкого використання серед контрагентів в Україні, такий платіжний документ більш розповсюджений у зарубіжних країнах. Він представляє собою форму договору, що містить зобов'язання банку-емітента, який за дорученням клієнта - заявника акредитива або від свого імені зобов'язаний виконати платіж на користь бенефіціара або доручає іншому банку здійснити платіж [28].

Банки – емітенти можуть відкривати наступні види акредитивів:

1. Покритий акредитив (за яким завчасно бронюються кошти клієнта на окремому аналітичному рахунку «Розрахунки за акредитивами», відкритому до певних синтетичних рахунків, у банку-емітенті або виконавчому банку).

2. Непокритий акредитив (за яким оплата при тимчасовій відсутності грошових коштів на рахунку платника банком-емітентом гарантується оплата за рахунок кредиту банку).

3. Відзивні (може бути змінений або анульований банком-емітентом по узгодженню з постачальником за умов порушення умов акредитива).

4. Непокритий (не може бути анульований або змінений без згоди постачальника).

Акредитиви як правило відкриваються для розрахунку з одним клієнтом, при цьому має складатися заява на акредитив – документ, відповідно до якого банк-емітент за дорученням заявника або від свого імені зобов'язується оплатити на умовах акредитива на користь бенефіціара, або доручити іншому банку здійснити цей платіж.

Таким чином, при розрахунках акредитивами постачальнику гарантована отримання грошових коштів у повному обсязі. Невикористанні кошти за акредитивом у випадку закінчення строку дії акредитива або неповного постачання перераховуються на поточний рахунок постачальника в рахунок або у погашення кредиту.

Постановою Правління НБУ регламентується використання у розрахунках електронних платіжних засобів, емісія яких здійснюється комерційними банками за укладеними договорами з платіжними установами певної платіжної системи. Для виконання таких операцій комерційний банк має отримати дозвіл. Під час видачі електронного платіжного засобу банківська установа має надати примірник договору, правил користування електронним платіжним засобом та повідомити про тарифи за обслуговування.

Дистанційне розрахункове обслуговування ДП «Антонов» здійснюється за допомогою системи «клієнт-банк», за якою розрахунки здійснюються за допомогою електронних документів. Основними реквізитами таких документів є:

- назва, дата та номер документа;
- код банку платника;
- номер рахунка та код клієнта;
- код та номер рахунка одержувача;
- код банку одержувача грошових коштів;

- сума за розрахунковою операцією;
- призначення платежу;
- електронний цифровий підпис.

При проведенні інвентаризації грошових коштів основними порушеннями можуть бути:

- помилки у прибуткових та видаткових касових ордерах;
- помилки та виправлення у розрахунках;
- перевищення ліміту каси;
- не дотримання строків використання підзвітних коштів;
- неоприбуткування або привласнення грошових коштів;
- формальне проведення інвентаризацій;
- неправильна складена кореспонденція бухгалтерських рахунків [29].

2.2 Синтетичний та аналітичний облік безготівкових грошових коштів авіаційного підприємства

Планом рахунків бухгалтерського обліку, зміст та призначення якого врегульовано Інструкцією № 291, для відображення інформації про грошові кошти у формі готівки, безготівкові грошові кошти у національній та іноземній валюті передбачено синтетичні рахунки – рахунки першого та другого порядку, які представлено у табл. 2.1.

Усі приведені рахунки мають ознаки активних рахунків, тобто по дебету рахунка відображається збільшення (надходження) грошових коштів, по кредиту – зменшення активів.

На рахунку 313 «Інші рахунки в банку у національній валюті» ведеться облік операцій на інших рахунках в національній валюті. До таких об'єктів входять акредитиви, чекові книжки, ощадні сертифікати. Підприємства можуть використовувати наступних видів акредитивів:

- покритий акредитив;

- непокритий акредитив;
- безвідкличний акредитив;
- відкличний акредитив.

Таблиця 2.1

Рахунки, що передбачені планом рахунків, для ведення обліку грошових коштів на банківських рахунках

Синтетичні рахунки		Субрахунки	
Код	Назва	Код	Назва
31	Рахунки в банках	311	Поточні рахунки в національній валюті
		312	Поточні рахунки в іноземній валюті
		313	Інші рахунки в банку в національній валюті
		314	Інші рахунки в банку в іноземній валюті
		315	Спеціальні рахунки в національній валюті
		316	Спеціальні рахунки в іноземній валюті
33	Інші кошти	331	Грошові документи в національній валюті
		332	Грошові документи в іноземній валюті
		333	Грошові кошти в дорозі в національній валюті
		334	Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті
		335	Електронні гроші, номіновані в національній валюті
35	Поточні фінансові інвестиції	351	Еквіваленти грошових коштів

Здійснювати таку форму розрахунку як акредитив рекомендовано у випадках роботи з новими контрагентами або на велику суму, коли ризики операцій є значними. Тому облік таких грошових операцій доцільно вести за кожним видом акредитиву.

На ДП «Антонов» розрахунки здійснюються з використанням платіжних доручень, які оформлюються платником за типовою формою, та фіксуються у журналі реєстрації платіжних доручень. У платіжному дорученні визначається дата валютування, яка не може бути зазначеною у термін пізніше 10 календарних днів після складання документу. Типові проведення операцій на банківських рахунках приведено у табл. 2.2.

Кошти цільового призначення можуть бути отримані також з інших джерел, наприклад від фондів.

Основні бухгалтерські проведення з обліку грошових коштів на рахунках
у комерційному банку

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	Передано готівку з каси підприємства у відділення комерційного банку	311	301
2	Здійснено оплату покупцям за постачання товарів, виконання робіт, надання послуг	37	311
3	Отримано на поточний рахунок довгостроковий кредит банку	311	501
4	Отримано на поточний рахунок короткостроковий банківський кредит у національній валюті	311	601
5	Відкриття картрахунку у відділенні комерційного банку	313/к	311
6	Оплачено банку за послуги відкриття картрахунку	92	311
7	Оплачено товари постачальнику за рахунок коштів картрахунку	372	313/к
8	Оприбутковано готівку в касу підприємства	301	311
9	Здійснено розрахунки з постачальниками та іншими кредиторами	63, 68	311
10	Погашено заборгованість за раніше виданим векселем	51, 62	311
11	Здійснено передоплату за періодичні видання	39	311
12	Погашено заборгованість по облігаціях	52	311
13	Погашено позику перед комерційним банком	50	311
14	Погашено заборгованість перед бюджетом	64	311
15	Погашено заборгованість за соціальним страхуванням	65	311
16	Погашено заборгованість перед власниками за нараховані дивіденди	67	311

Тому для деталізації інформації про напрями використання коштів цільового призначення доцільно відкрити аналітичні рахунки наступного порядку до рахунку 315 окремо для погашення податкових зобов'язань з ПДВ, які підприємство має сплатити в установленому порядку у бюджет, та окремо відображати рух коштів цільового призначення, отриманих з бюджету та фондів. Виконання програм цільового призначення може здійснюватися грошовими коштами як у національній, так і у іноземній валюті. Тому доцільно відокремити рух коштів для різного призначення у національній та іноземній валюті.

Здійснення розрахункових операцій з використанням чеків відображають на рахунку 313 «інші рахунки в національній валюті». Відкриття чекової

книжки пов'язане з перерахунком грошових коштів з поточного рахунку на спеціальний відображенням такої операції проведенням Дт 313 Кт 311. При використанні акредитивів та перерахуванні грошей на копоративний картрахунок суб'єкта господарювання операції відображаються подібним чином – Дт 313 Кт 311. Пред'явлення чеку відображається проведенням Дт 63 Кт 313.

Якщо підзвітна особа відбуває у відрядження, то вона може використовувати корпоративну картку підприємства. Передача корпоративної картки працівнику підприємства фіксується у реєстрі платіжних карток. Витрачання коштів з корпоративної картки відображається бухгалтерським записом Дт 372 Кт 313 до підтвердження авансового звіту.

При користуванні корпоративною картою підприємства підзвітною особою у бухгалтерському обліку формують проведення, які подано у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Основні бухгалтерські проведення щодо операці з використання корпоративних карток

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	Відображено відкриття картрахунку в банку	313/к	311
2	Здійсненна оплата комерційному банку за послуги відкриття	92	311
3	Оплачено постачальнику за товари	372	313/к
4	Відображено податковий кредит	641	644
5	Оплачено за проживання у готелі	372	313/к
6	Оплачені матеріали постачальнику за рахунок коштів картрахунку	372	601
7	Відображено податковий кредит	641	644
8	Затверджено авансовий звіт: - за товари; - за матеріали; - податковий кредит; - адміністративні витрати	28 201 644 92	372 372 372 372
9	Нараховано відсотки по овердрафту	951	684
10	Сплачено суму овердрафту	601	311
11	Сплачено суму відсотків	684	311

Використання картрахунку може здійснюватися на умовах відкриття спеціального депозитного рахунку. Порядок відображення операцій з використання підзвітними особами корпоративної картки підприємства з відкриттям спеціального депозитного рахунку (СДР) представлено у табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Основні бухгалтерські проведення щодо операції з використання корпоративних карток на умовах відкриття спеціального депозитного рахунку

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	Перераховано грошові кошти на створення спеціального депозитного рахунку	313/СДР	311
2	Перераховано суму відсотків комерційним банком	313/СДР	732
3	Відображено відкриття картрахунку в комерційному банку	313/к	311
4	Здійснено оплату комерційному банку за послуги відкриття картрахунку	92	311
5	Оплачено постачальнику за товари	372	313/к
6	Відображено податковий кредит	641	644
7	Оплачено за проживання в готелі	372	313/к
8	Оплачено матеріали постачальнику за рахунок коштів картрахунку	372	313/к
9	Здійснено оплату матеріалів постачальнику за рахунок спеціального депозитного рахунку	372	601
10	Відображено податковий кредит	641	644
11	Затверджено авансовий звіт: - за товари; - за матеріали; - податковий кредит; - адміністративні витрати	28 201 644 92	372 372 372 372
12	Повернено залишок по спеціальному депозитному рахунку	311	313/СДР

2.3 Особливості обліку грошових коштів підприємства в іноземній валюті

Основний принцип бухгалтерського обліку, який зафіксовано у Законі «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» є узагальнення та вимірювання об'єктів обліку єдиним грошовим вимірником у національній валюті. За умов здійснення операцій зовнішньо-економічної діяльності та

розрахунків в іноземній валюті підприємства відкривають банківські рахунки в іноземній валюті.

Операції з придбання валюти відображаються в бухгалтерському обліку у валюті та в гривні шляхом перерахунку суми грошових коштів у іноземній валюті із застосуванням курсу валюти на дату операції. Зміна валютного курсу вимагає корегування гривневого еквіваленту. За умов зміни валютного курсу виникають різниці, які визначають як курсові різниці. Порядок відображення курсових різниць у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності визначає П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів». Відповідно до п.9 П(С)БО 21 курсові різниці від перерахунку грошових коштів в іноземній валюті та інших монетарних статей відображаються у складі інших операційних доходів або інших операційних витрат [20].

Згідно п. 5 П(С)БО 21 у редакції стандарту від 14.07 2014 року суб'єкти господарювання можуть відображати інформацію про безготівкові розрахунки у фінансовій звітності за сумою, яка визначена у банківських документах, з урахуванням особливостей застосування курсу валют у період здійснення операції. Тільки стандартом визначено обмеження застосування цього підходу, тобто такий підхід не має суперечити вимогам митного та податкового законодавства щодо застосування валютного курсу [20].

У разі попередньої оплати в іноземній валюті придбання товарно-матеріальних цінностей, виконання робіт та надання послуг валюта перераховується за курсом на початок дня сплати постачальникові. Якщо переплата та постачання цінностей (виконання робіт та надання послуг) здійснювалося частинами вартість активів, робіт або послуг визначається на підставі валютних курсів, виходячи із послідовності платежів. Інформація про стан та зміни валютних курсів відображається у банківській виписці, яка надається клієнту на певну дату, що встановлено у банківському договорі про обслуговування юридичної особи.

Планом рахунків для обліку таких доходів та витрат передбачено синтетичні рахунки 945 «Втрати від операційної курсової різниці» та 714

«Дохід від операційної курсової різниці». На рахунку 714 відображають інформацію про доходи, отриманні при перерахунку курсових різниць за активами та зобов'язаннями, які виникли при здійсненні операційної діяльності. На рахунку 945 ведеться облік втрат від перерахунку валютних курсів за активами та зобов'язаннями суб'єкта господарювання, які було понесено при здійсненні операційної діяльності.

Особливості обліку операцій в іноземній валюті безпосередньо залежать від того, з якою є стаття балансу монетарною чи немонетарною (див. рис. 2.6).

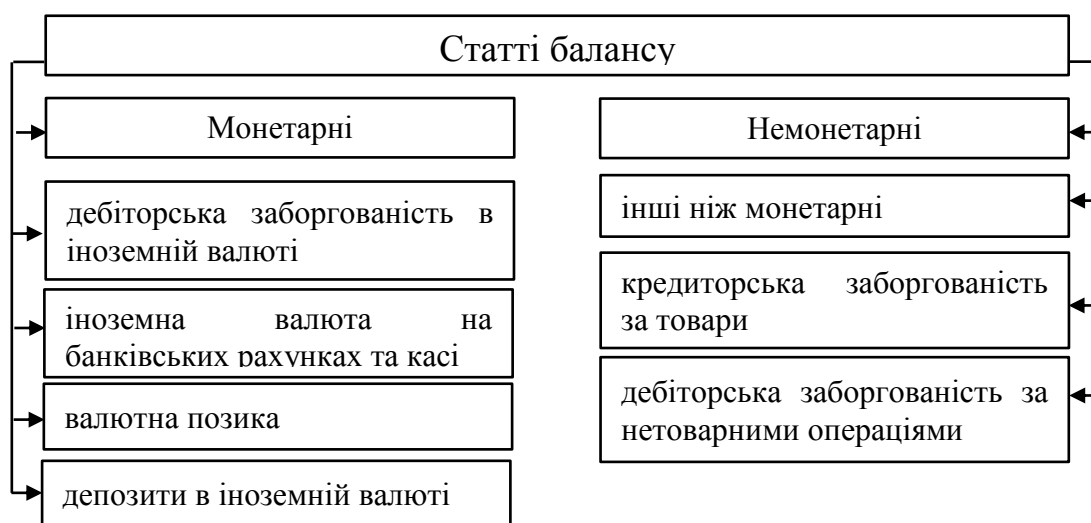

Рис. 2.6. Структура монетарних та немонетарних статей Балансу (Звіту про фінансовий стан)

Порядок відображення у бухгалтерському обліку операцій з іноземною валютою подано у табл. 2.5.

Відображення результатів операцій в іноземній валюті за статтями фінансової звітності присвячено цілий розділ П(С)БО 21. Де зазначено, що господарські одиниці за межами України відображають у фінансовій звітності у наступному порядку:

1. Немонетарні та монетарні статті за виключенням власного капіталу перераховують за курсом валюти на кінець дня звітування.

2. Статті доходів, витрат і руху грошових коштів перераховують за курсом валюти на кінець дня здійснення операції. Винятком являються випадки являється складання фінансової звітності у валюті держави, економіка якої є гіперінфляційною.

Таблиця 2.5

Відображення на рахунках бухгалтерського обліку операцій з купівлі-продажу іноземної валюти

№ з/п	Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	Перераховано кошти на кореспондентський рахунок для купівлі іноземної валюти (за договірним курсом)	333	311
2	Відображено перерахування комісійної винагороди комерційному банку	333	311
3	Зарахування на валютний рахунок придбана іноземна валюта за курсом НБУ	312	333
4	Відображено різницю між фактичною купівлею іноземної валюти та курсом НБУ:		
	- якщо договірний курс купівлі іноземної валюти перевищує курс, встановлений банком;	333	719, 746
	- у випадку, якщо курс НБУ менше договірного курсу придбання іноземної валюти	949	333
7	Повернення банком на поточний рахунок зайво перерахованої суми коштів для придбання іноземної валюти	311	333
8	Надійшла виручка від продажу валюти на валютний рахунок	312	362
9	Перераховано кошти на кореспондентський рахунок для їх продажу	314	312
10	Відображення курсових різниць в день одержання національної валюти:		
	- при підвищенні курсу НБУ, якщо на дату списання курс менше, ніж на дату зарахування;	314	714
	- при зниженні курсу НБУ, якщо на дату списання валютний курс більше, ніж на дату зарахування	945	334
11	Зарахована на поточний рахунок продана іноземна валюта	311	711
10	Списана собівартість проданої іноземної валюти на дату зарахування за курсом НБУ	942	334
11	Списано комісійну винагороду	942	685
		711	791
12	Дохід від реалізації валюти списаний на фінансовий результат	711	791
13	Списання курсової різниці на фінансовий результат	714	791
		791	945
14	Списання на фінансовий результат собівартості валюти та комісійної винагороди	791	942

Оцінка статей балансу відіграє важливу роль у визначенні фінансовий результатів здійснення операцій. При здійсненні зовнішньо-економічної діяльності від застосування валютних курсів, які можуть коливатися протягом короткого терміну, зміна валютних курсів може суттєво впливати на вартість (собівартість) запасів, робіт, послуг.

Відповідно до положень міжнародних та національних стандартів статті на кожну дату балансу формуються за собівартістю, що подано на рис. 2.7.

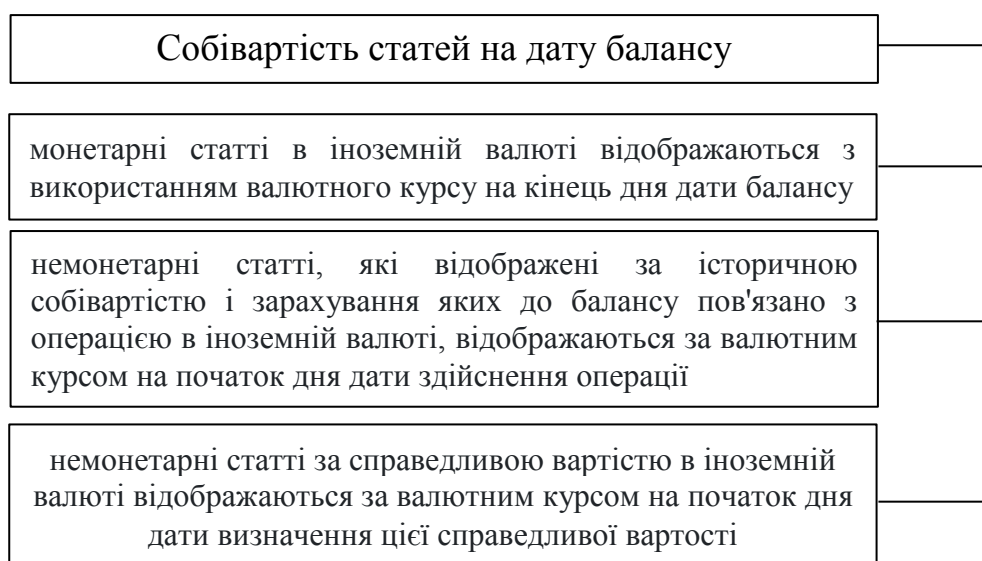

Рис. 2.7. Оцінка монетарних та немонетарних статей на дату балансу

Джерело: [20].

Крім того, для визначення доходів, витрат та руху грошових коштів за кожний місяць може використовуватися такий показник як середньозважена валютний курс, який розраховується як відношення суми добутків величин курсів НБУ та кількості днів їх дії у звітному періоді на кількість календарних днів у цьому періоді.

Вказаний порядок застосовується тільки до господарських операцій, що відповідають ознакам, які наведені у табл. 2.6.

Критерії використання порядку перерахунку статей фінансової звітності

№ з/п	Класифікаційні ознаки
1	операції з підприємством становлять незначну частку в обсязі діяльності господарської одиниці
2	основним джерелом фінансування діяльності господарської одиниці є доходи від власних операцій або місцеві позики
3	витрати на заробітну плату, матеріали та інші елементи операційних витрат господарської одиниці сплачуються або відшкодовуються переважно в іноземній валюті
4	оплата реалізованої господарською одиницею продукції (робіт, послуг) здійснюється переважно в іноземній валюті
5	рух грошових коштів підприємства відокремлено від поточної діяльності господарської одиниці за межами України і не зазнає прямого впливу її господарської діяльності

Джерело: [20]

У примітках до фінансової звітності наводиться наступна інформація (п.15-16 П(С)БО 21):

- повна сума курсових різниць, яка відноситься до доходів та витрат протягом звітного періоду;
- сума курсових різниць, яка відноситься до іншого додаткового капіталу протягом звітного періоду;
- інформація, яка роз'яснює суми курсових різниць на початок та кінець періоду;
- інформація про зміну ознак класифікації діяльності;
- характер змін та їх причини;
- вплив змін на розмір та структуру власного капіталу;
- вплив змін на загальний фінансовий результат за попередній звітний період, якщо зміни відбулися на початок періоду.

2.4 Відображення операцій на рахунках у фінансовій звітності авіаційного підприємства

Інформація про надходження та витрачання, залишки грошових коштів на банківських рахунках на певну дату відображається у наступних формах фінансової звітності:

- Баланс (Звіт про фінансовий стан);
- Звіт про рух грошових коштів;
- Примітки до річної фінансової звітності.

Основним національним стандартом бухгалтерського обліку, який регламентує порядок подання інформації про грошові кошти у різних формах фінансової звітності, являється Н(П)СБО 1. Окремою спеціальною формою фінансової звітності, яка передбачена для відображення інформації про рух грошових коштів від різних видів діяльності, є Звіт про рух грошових коштів. Ця форма фінансової звітності деталізує інформацію, що міститься у Балансі (Звіті про фінансовий стан) за критерієм суттєвості статей доходів та витрат, які були понесені або отримані за умов витрачання або отримання грошових коштів.

Щодо Звіту про рух грошових коштів Н(П)СБО 1 містить положення щодо:

1. Юридичних осіб, які складають дану форму звітності. Звіт складають усі юридичні особи окрім суб'єктів державного сектору та банківських установ, а також малі підприємства, що складають фінансову звітність за МСФЗ).

2. Форм Звіту. Звіт про рух грошових коштів складається як прямим або непрямим методом.

3. Методів складання Звіту. Визначає порядок складання Звіту як прямим та непрямим методами.

4. Особливості відображення окремої інформації. У Звіті не відображається інформація за статтями, по яких немає інформації за виключенням інформації, яка подавалася у попередньому періоді. За такими

статтями зберігаються назви та коди рядків. Вищенаведене стверджує, що основними особливостями складання Звітує наявність двох форм, вибір яких підприємства здійснюють самостійно:

- Звіт про рух грошових коштів складений за прямим методом;
- Звіт про рух грошових коштів складений за непрямим методом.

Вибір форми Звіту про рух грошових коштів суб'єкт господарювання має відобразити у Наказі про облікову політику. Інформація Звіту про рух грошових коштів дозволяє:

- оцінити можливість суб'єкта господарювання генерувати позитивні грошові потоки;
- скласти уяву про платоспроможність підприємства, тобто його здатність своєчасно погашати найбільш термінові зобов'язання;
- проаналізувати причини відхилень між отриманими грошовими коштами та фінансових результатів відповідного періоду;
- оцінити результати операційної, інвестиційної та фінансової діяльності щодо статей фінансових результатів та грошових потоків.

Процес складання Звіту про рух грошових коштів можна представити наступними етапами (рис. 2.8).

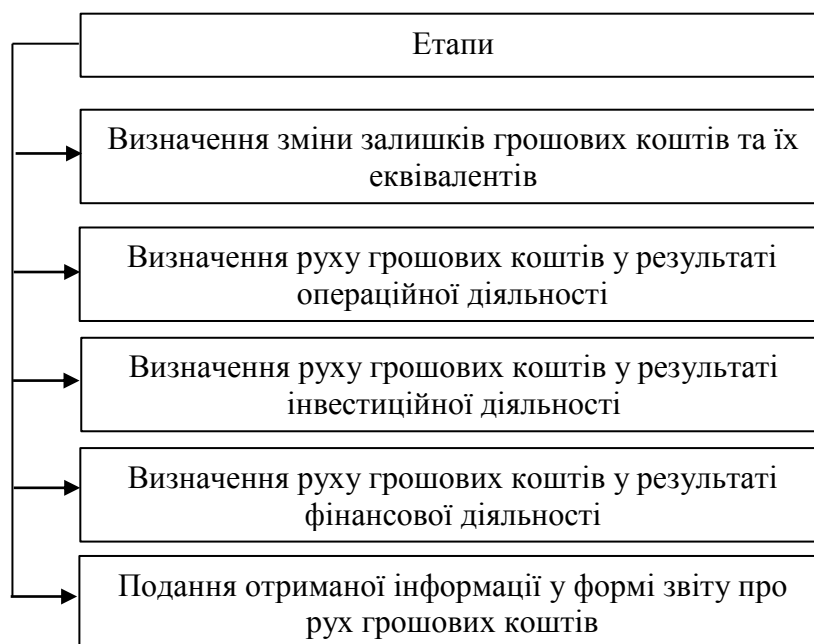

Рис. 2.8. Етапи складання Звіту про рух грошових коштів

ДП «Антонов» складає Звіт про рух грошових коштів за прямим методом. Особливістю складання цієї форми являється відображення основних джерел надходжень та витрачань грошових коштів при веденні основної діяльності. Інформація, що міститься у Звіті про рух грошових коштів, який складено за прямим методом, дозволяє контролювати, планувати та прогнозувати грошові потоки.

Загальна структура Звіту про рух грошових коштів представлена на рис. 2.9.

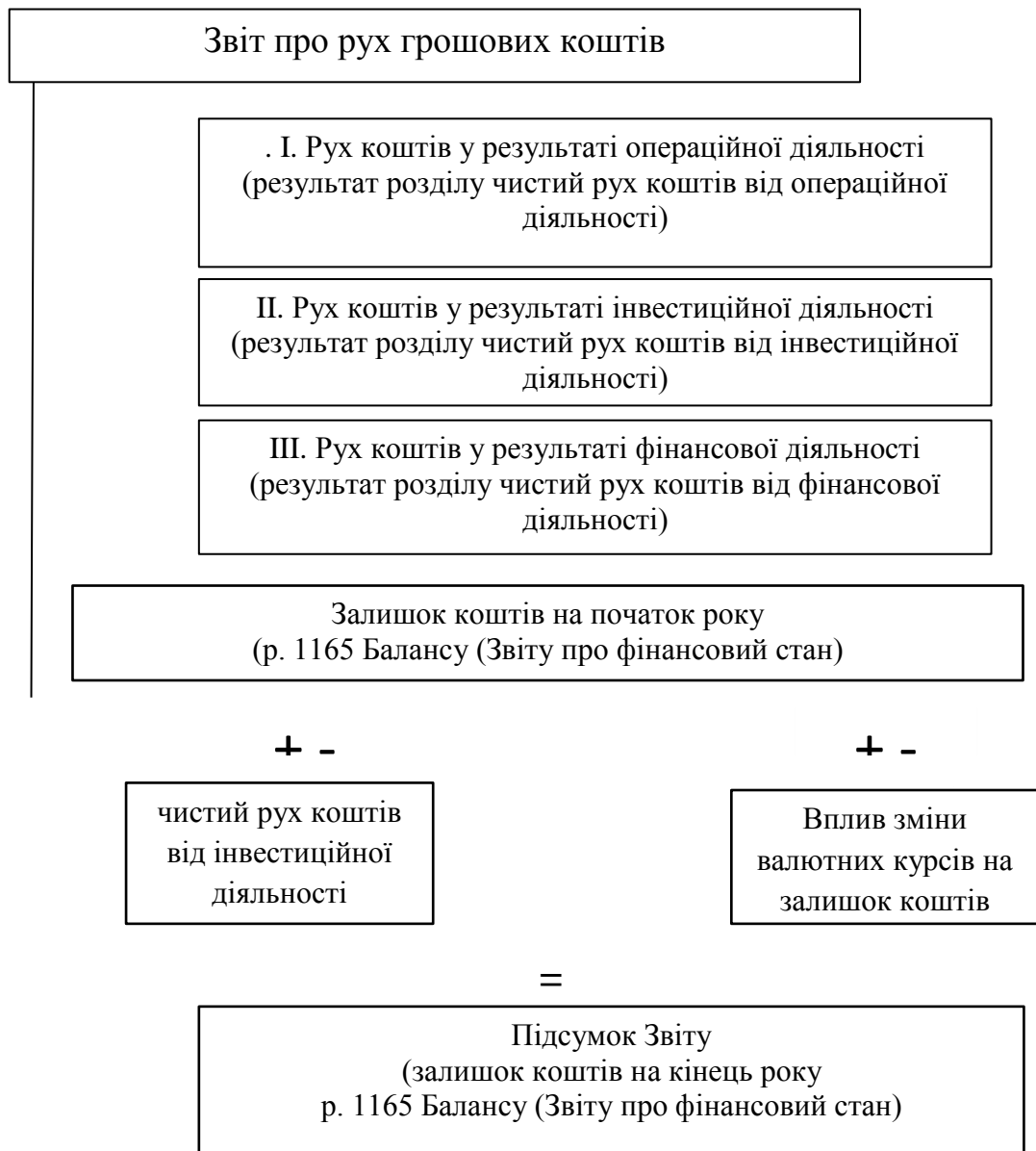

Рис. 2.9. Загальна схема Звіту про рух грошових коштів

Джерело: [29]

Зокрема у Звіті про рух грошових коштів, що складено за прямим методом, напрями надходження та витрачання грошових коштів у результаті проведення операційної діяльності, показано окремо з деталізацією за певними статтями (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Статті Звіту про рух грошових коштів щодо руху коштів від операційної діяльності

Стаття	Код	Стаття	Код
Надходження		Витрачання	
від реалізації продукції (товарів, послуг, робіт)	3000	на оплату: - товарів (робіт, послуг)	3100
повернення податків і зборів	3005	- праці	3105
- у т.ч. ПДВ	3006	- відрахувань на соціальні заходи	3110
цільове фінансування	3010	- зобов'язань з податків і зборів	3115
від отримання субсидій, дотацій	3011	- зобов'язань з податку на прибуток	3116
авансів від покупців і замовників	3015	- з ПДВ	3117
від повернення авансів	3020	- зобов'язань з інших податків і зборів	3118
відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	- авансів	3135
від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	- повернення авансів	3140
операційної оренди	3040	- цільових внесків	3145
від отримання роялті, авторських винагород	3045	- зобов'язань за страховими контрактами	3150
від страхових премій	3050	- витрачання фінансових установ на надання позик	3155
від фінансових установ від повернення позик	3055	інші витрачання	3190
інші	3095		
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195		

Статті надходження грошових коштів від операційної діяльності майже відповідають статтям витрачання таких активів, що повною мірою відповідає господарським операціям цієї діяльності. Інформація про рух грошей є детальною, але не усі операції можуть здійснюватися суб'єктом господарювання протягом звітного періоду.

Щодо руху грошових коштів від інвестиційної діяльності та відповідним звітом передбачено менше статей, тобто така діяльність не передбачає значну кількість операцій (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

Статті Звіту про рух грошових коштів щодо руху коштів від операційної діяльності

Статті	Код	Статті	Код
Надходження		Витрачання	
від реалізації фінансових інвестицій	3200	На придбання фінансових інвестицій	3255
необоротних активів	3205	Необоротних активів	3260
від отриманих: - відсотків	3215	Виплати за деривативами	3270
- дивідендів	3220	На надання позик	3275
від деривативів	3225	На придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280
від погашення позик	3230	Інші платежі	3290
Від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235		
Інші надходження	3250		
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295		

Для підприємств авіаційної галузі фінансова та інвестиційна діяльність не являються основними, більшість фінансово-господарських операцій відносяться до операційної діяльності, тобто пов'язані з виробництвом продукції, наданням різних послуг та виконанням робіт. Руху коштів від фінансової діяльності у Звіті про рух грошових коштів (за прямим методом) присвячено третій розділ (табл. 2.9).

Саме фінансова діяльність передбачає майже вдвічі відносно інших видів більшу кількість операцій з витрачання грошових коштів.

Також саме Звіт про рух грошових коштів дає можливість досягнути мети, яка стоїть перед фінансовою звітністю, а саме здійснити оцінку ліквідності суб'єкта господарювання.

Статті Звіту про рух грошових коштів щодо руху коштів від операційної діяльності

Статті	Код	Статті	Код
Надходження		Витрачання	
від власного капіталу	3300	на: - викуп власний акцій	3345
Отримання позик	3305	погашення позик	3350
Від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	Сплату дивідендів	3355
Інші надходження	3340	Сплату відсотків	3360
		Оплату заборгованості з фінансової оренди	3365
		Придбання частки в дочірньому підприємстві	3370
		Виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375
		Інші платежі	3390
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3395		

У пункті 9 розділу II НП(С)БО 1 встановлено, щодо Звіту про рух грошових коштів не включають:

- внутрішні зміни у складі грошових коштів (перерахунок грошових коштів з одного банківського рахунку на інший рахунок, здача виручки із каси підприємства у комерційний банк для зарахування на поточний рахунок)

- негрошові операції (надходження активів за результатами бартерних операцій, придбання активів шляхом емісії акцій, шляхом фінансової оренди).

В діяльності суб'єктів господарювання відбуваються операції, що підтверджуються певними первинними документами, та включаються у склад різних видів діяльності. Інформація про такі операції деталізується за окремими видами діяльності у Звіті про рух грошових коштів. Так, у Балансі відображається загальна інформацію про стан безготівкових грошових коштів на певну дату, а саме за даними Звіту про рух грошових коштів можна оцінити змінення ліквідних активів протягом звітного періоду (рис. 2.10). Це підтверджує взаємозв'язок та спів ставність показників стану та динаміки ліквідних активів за певний період [28].

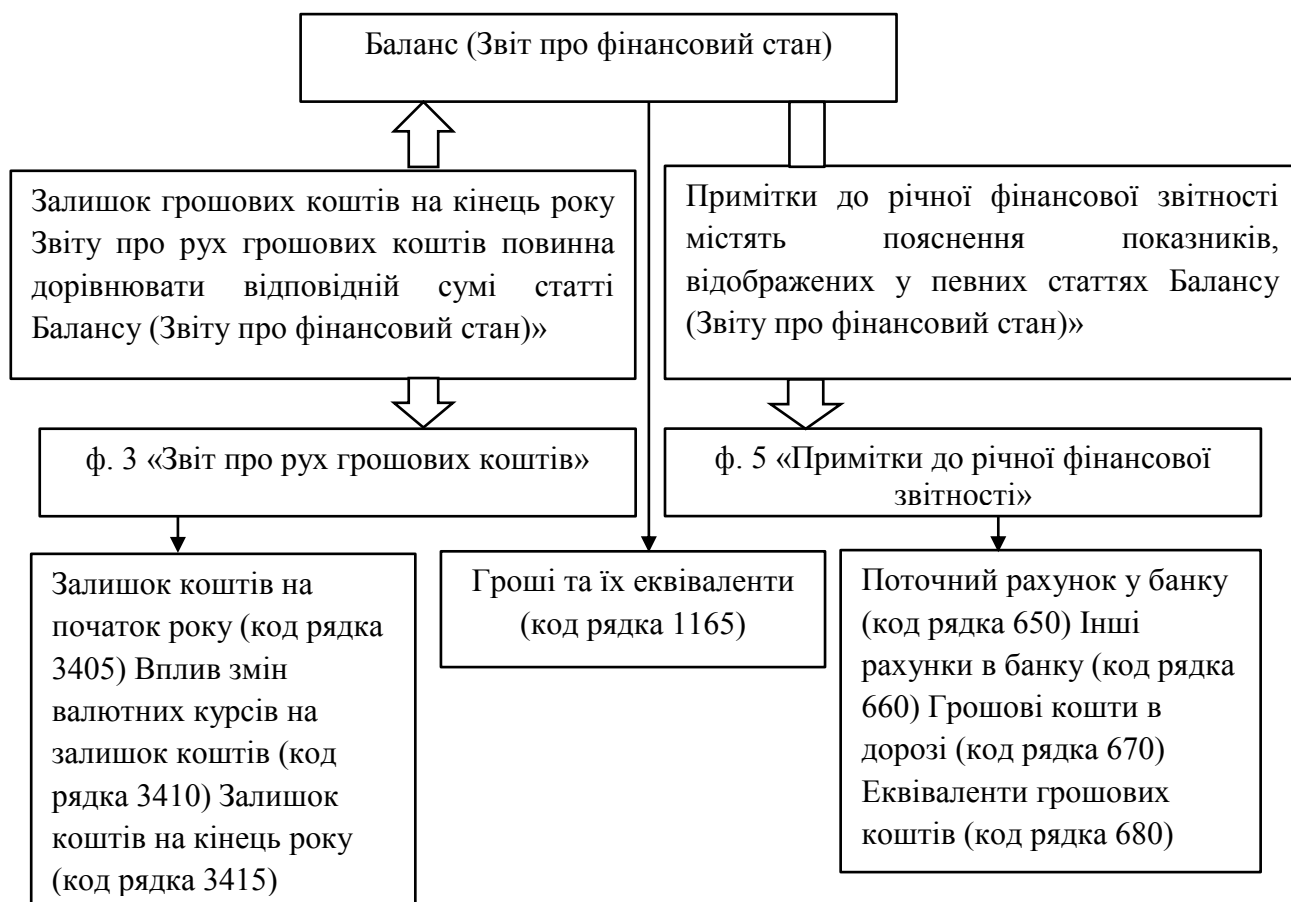

Рис. 2.10. Взаємозв'язок форм фінансової звітності щодо відображення інформації про грошові кошти

Джерело: [28], [30]

У Примітках до річної фінансової звітності наводиться інформація про грошові кошти на банківських рахунках, яка деталізує статті Балансу (Звіту про фінансовий стан) та Звіту про рух грошових коштів:

1. Структуру грошових коштів.
2. Показники «Інші надходження», «Інші платежі», що містять інформацію про декілька складових грошових потоків.
3. Негрошові операції, які характерні при здійсненні фінансової та інвестиційної діяльності.
4. Значні залишки грошових коштів, які не можуть бути використані групою підприємств.

3 АНАЛІЗ РУХУ ГРОШОВИХ КОШТІВ НА РАХУНКАХ ДП «АНТОНОВ»

3.1 Методичні основи аналізу використання грошових коштів підприємства

Аналіз грошових коштів з точки зору системи управління грошовими потоками полягає в оцінці притоку та відтоку грошових коштів, визначенні обсягу ліквідних коштів, які знаходяться у розпорядженні підприємства. Саме наявність достатніх грошових коштів забезпечує здійснювати оборот господарських засобів, своєчасно погашати зобов'язання, інвестувати вільні кошти та сприяти розвитку бізнесу. В сучасних умовах практичної реалізації концепцій управління дослідження науковців змістилися з прибутку в напрям грошового потоку [31].¹

Основною метою аналізу грошових потоків є забезпечення фінансової незалежності суб'єкта господарювання, підвищення ефективності операційної, фінансової та інвестиційної діяльності, підвищення оборотності активів та зниження ризику неплатоспроможності підприємства.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання (рис. 3.1).

Загальновідомо, що поняття «грошовий потік» пов'язано з надходженням та витрачанням грошових коштів під час здійснення фінансово-господарської діяльності господарюючим суб'єктом, яка призводить до збільшення заборгованості та її погашення, що забезпечується вільними ліквідними засобами.

Рух грошових коштів відбувається через низку причин:

- у зв'язку з виконанням договірних умов перед контрагентами;
- функціональні та організаційні особливості діяльності підприємства призводять до виокремлення окремих грошових потоків за видами діяльності;

- грошові потоки мають фінансовий характер.

Рис. 3.1. Завдання аналізу грошових потоків

Джерело: [32]

Рух грошових коштів як найбільш ліквідної статті Балансу пов'язан зі змінами у складі та структурі інших елементів активів та джерел їх утворення. На рис. 3.2 представлено джерела надходження та витрачання грошових коштів, що позитивно та негативно впливає на грошовий потік. Вищенаведене свідчить про те, що господарські операції та процеси призводять до надходження та витрачання грошових коштів, тобто формуванню грошового потоку. Якісне управління грошовими потоками забезпечує від незбалансованості грошових потоків та ризику неплатоспроможності господарюючого суб'єкта. Ефективне управління залишками грошових коштів

як найбільш ліквідними активами дозволяє накопичувати та використовувати вільні ресурси для прибуткових фінансових інвестицій. [34, 35].

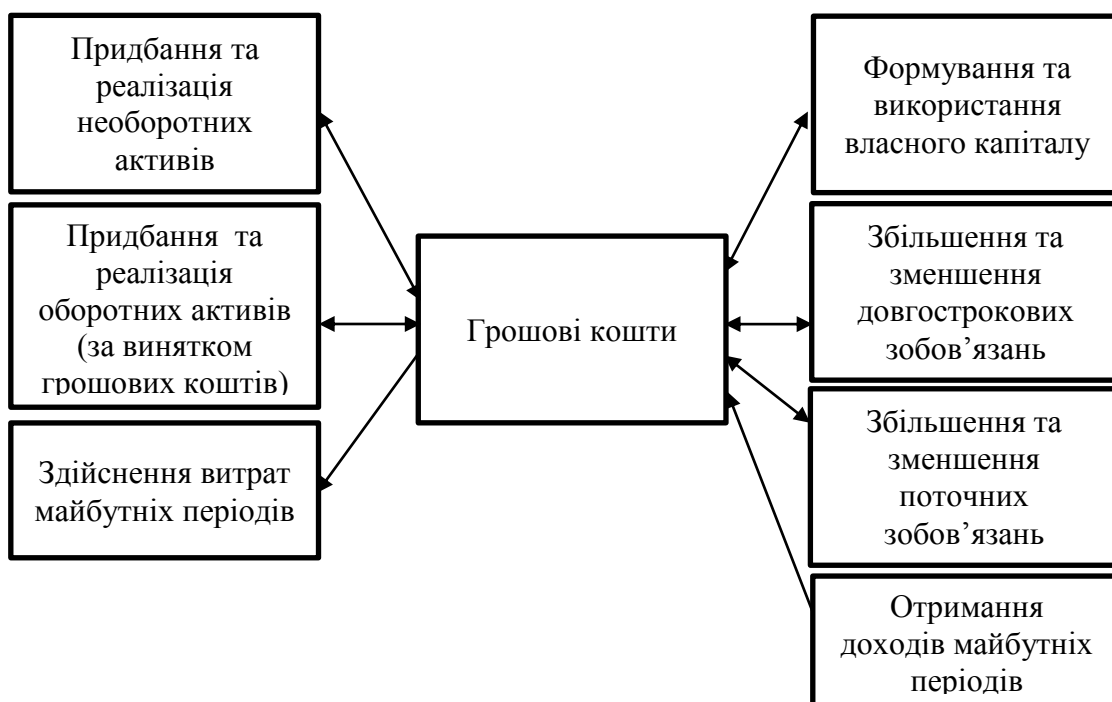

Рис. 3.2. Схема руху грошових коштів відносно балансових змін

Джерело: [34]

Інформація про грошові потоки відображається у Звіті про рух грошових коштів, де формуються данні щодо надходження та витрачання грошей від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності за звітний період. Саме показники Звіту використовують для оцінки динаміки і структури та ефективності використання грошових коштів. Завдання аналізу грошових потоків включають:

- оцінку ступеня перетворення грошових потоків;
- забезпечення оптимального розміру грошових коштів для здійснення необхідних платежем;
- оцінка ефективності використання грошових коштів;
- оцінка показників оборотності оборотних активів, необхідності залучення додаткових ліквідних ресурсів;
- з'ясування причин низької рентабельності, не забезпеченість витрат відповідними джерелами фінансування, значного податкового навантаження.

Деякі автори статей відокремлюють аналіз, проведений з використанням Звіту про рух грошових коштів складеного прямим методом, та аналіз грошових потоків, що відображено у Звіті про рух грошових коштів, складеного непрямым методом. Так Лободзинська Т.П. підкреслює, що особливість аналізу грошових коштів з використанням даних Звіту про рух грошових коштів непрямым методом, більше влаштовує тих користувачів, яких цікавить якість інформації про рух грошових коштів у результаті операційної діяльності з урахуванням структури негрошових статей, взаємозв'язку та впливу динаміки змін залишків виробничих запасів, дебіторської та кредиторської заборгованості на рух грошових потоків [34].

Одним з ключових питань аналізу грошових потоків являється розробка та використання певної методики його проведення, яка дозволяє оцінити ефективність використання грошових коштів при здійсненні операційної, фінансової та інвестиційної діяльності господарюючим суб'єктом. На рис. 3.3 подано основні етапи аналізу грошових потоків.

Рис. 3.3. Порядок аналізу грошових потоків

Джерело: [32]

За характером та обсягом проведення аналізу науковці пропонують експрес-аналіз, як форму оцінки ефективності використання грошових коштів. Г. Кошельок та Р. Грінченко пропонують етапи експрес-аналізу грошових коштів, який містить чотири етапи, що продемонстровано у табл. 3.1

Таблиця 3.1

Етапи експрес-аналізу грошових коштів

Етапи	Зміст етапів
1	Перевірка фінансової звітності за формальними та якісними ознаками, наявність форм фінансової звітності, коротка характеристика об'єкту дослідження
2	Відбір показників, найістотніших у діяльності підприємства, визначення змін, що мали місце в господарській діяльності
3	Розрахунок і оцінювання відібраних показників для характеристики фінансового стану
4	Здійснення висновків і розроблення пропозицій

Джерело: [33]

На першому етапі доцільно оцінити обсяги грошових потоків за формою (готівка та грошові кошти на банківських рахунках) від різних видів діяльності. На другому етапі доцільно провести коефіцієнтний аналіз грошових потоків з дослідженням ефективності використання грошових коштів, рентабельності, маневреності та інших показників. Проведені аналітичні процедури дозволяють сформулювати висновки та надати рекомендації, які дозволяють оптимізувати грошові потоки.

3.2 Методика аналізу руху грошових коштів авіаційного підприємства

Інформаційними джерелами аналізу основних показників руху грошових коштів, тобто грошових потоків ДП «Антонов» є:

- Баланс (Звіт про фінансовий стан) за 2018-2020 рр.;
- Звіт про рух грошових коштів за аналогічний період.

Аналіз руху грошових коштів здійснюється на підставі даних за певний період. Доцільно проводити аналіз за даними поточного обліку за однакові проміжки часу, наприклад за місяць, квартал, та планових показників.

Для об'єктивної оцінки динаміки та структури грошових коштів на рахунках в комерційних банках порівнюємо залишки безготівкових грошових коштів на кінець 2018 року, 2019 року, 2020 року, їх питому вагу у складі розділу II та загальної суми (валюти) Балансу (Звіту про фінансовий стан) ДП «Антонов» (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Динаміка грошових коштів на банківських рахунках ДП «Антонов» за 2018-2020 рр.

Показники	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Відхилення		Питома вага		
				2019 р. від 2018 р.	2020 р. від 2019 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Рахунки у банках, тис. грн.	562588	279407	212538	-283181	-66869	3,77	2,08	1,54
Усього за розділом II, тис. грн.	7524179	5753281	8126611	-1770898	2373330	50,47	42,79	58,92
Валюта балансу, тис. грн.	14909298	13445772	13792446	-1463526	346674	100	100	100

Вихідними даними розрахунків стали показники наступних рядків активу балансу:

- 1167 «Рахунки у банках»;
- 1195 «Усього за розділом II»;
- 1300 «Баланс».

Розрахунки, що представлено у табл. 3.3 свідчать про зменшення безготівкових грошових коштів на кінець 2019 та 2020 років відповідно на 283181 тис. грн. та 66869 тис. грн. При цьому у 2019 році відмічається зниження суми активів за розділом II Балансу (Звіту про фінансовий стан) на

1770898 тис. грн. У 2020 році відбулося збільшення загального розміру активів за цим розділом на 2373330 тис. грн. Валюта балансу змінилася відповідно динаміці розділу II Балансу (Звіту про фінансовий стан). Наприкінці 2019 року валюта балансу зменшилася на 1463526 тис. грн.

Аналіз структури грошових коштів на банківських рахунках проведено за співвідношенням суми найліквідніших активів у валюті Балансу, питомою вагою суми за другим розділом у загальному підсумку балансу за 2018-2020 рр. Розрахунки свідчать про зниження питомої ваги безготівкових грошових коштів у валюті Балансу (Звіту про фінансовий стан) (Додатки А, Б). Таким чином, питома вага безготівкових грошових коштів за 2018-2020 рр. склала 3,77 %, 2,08 % та 1,54 % відповідно.

Питома вага підсумку розділу II на кінець 2018 року дорівнювала 50,47 %, наприкінці 2019 року - 42,79 % та у 2020 року – 58,92 %. Збільшення суми ліквідних активів може свідчити про зростання фінансово-економічної діяльності або про відволікання грошових та інших ліквідних активів з обороту підприємства. Але відмічене зниження грошової маси може негативно вплинути на платоспроможність ДП «Антонов».

Задля об'єктивної оцінки руху грошових коштів, достатності грошової маси для забезпечення безперебійної роботи державного підприємства, підтримки його платоспроможності на оптимальному рівні необхідно проаналізувати рух грошових коштів у поточних періодах, наприклад щоквартально, щомісячно.

Деталізація інформації про стан та рух грошових коштів, напрями грошових потоків дозволяє провести якісний та повний аналіз об'єкта, з'ясувати причини недостатності грошових коштів для погашення першочергової заборгованості. При цьому необхідно враховувати той факт, що наявність надлишків грошових коштів негативно впливає на оборотність господарських засобів, відволікає активи з обороту, які можуть бути направлені на здійснення інвестиційної діяльності, розширення бізнесу.

Аналогічні розрахунки проведено за звітними даними кожного кварталу 2020 року за даними, що розміщено на офіційному сайті підприємства авіаційної галузі. У табл. 3.3 подано інформацію щодо динаміки грошових коштів на поточних рахунках у комерційних банках ДП «Антонов» за чотири квартали 2020 року, яка відображена в основній формі фінансової звітності – Балансі (Звіті про фінансовий стан).

Таблиця 3.3

Динаміка грошових коштів на банківських рахунках ДП «Антонов» за кожний квартал 2020 року, тис. грн.

Показники	I квартал 2020 р.	II квартал 2020 р.	III квартал 2020 р.	2020 р	Відхилення		
					II кв. від I кв.	III кв. від II кв.	IV кв. від III кв.
1	2	3	4	5	6	7	8
Рахунки у банках, тис. грн.	541215	1283184	962528	212538	+74199	-320656	-749990
Усього за розділом II, тис. грн.	5717953	6713014	6266540	8126611	+995061	-446474	+1860071
Валюта балансу, тис. грн.	13607286	14181360	13645821	13792446	-12189150	-535539	+14625

Для ілюстративного представлення інформації про зміни розміру грошових коштів за даними щоквартальної форми фінансової звітності - Балансу (Звіту про фінансовий стан), авіаційного підприємства подано графічне зображення виявлених тенденцій (Додатки Б, В) (рис. 3.4) .

Приведена інформація свідчить про нерівномірні залишки грошових коштів, які розміщено на банківських рахунках ДП «Антонов» протягом 2020 року. Відхилення грошових коштів авіаційного підприємства за даними Балансу за I та II квартали склало 74199 тис. грн.

Причинами збільшення грошової маси можуть бути:

- надходження виручки від реалізації продукції, надання послуг або виконання робіт;
- погашення заборгованості дебіторів перед підприємством;
- отримання банківських кредитів, тобто залучення зовнішніх джерел в оборот господарських засобів.

Рис. 3.4. Динаміка грошових коштів на рахунках у комерційних банках ДП «Антонов» за 2020 рік

Щодо зменшення залишків грошових коштів, яке відмічалось у другому півріччі, воно може бути наслідком:

- скорочення обсягів реалізації;
- здійснення розрахунків з різними контрагентами, такими як постачальники та кредитори, з бюджетом за нарахованими податками.

Порівняння розмірів та темпів зміни суми активів за розділом II Балансу та його підсумку свідчать про те, що за умов зменшення валюти цієї форми фінансової звітності залишок грошових коштів та загальна сума ліквідних активів зросли. У третьому кварталі динаміка відповідних статей, розділу та валюти балансу однакова, що підтверджує вплив зменшення розміру грошових коштів на підсумки розділу та валюти. Зважаючи на те, що інформація про рух активів відображається наростаючим підсумком, значне збільшення підсумку другого розділу (на 1860071 тис. грн.) при значному зменшенні грошових коштів на рахунках ДП «Антонов» у комерційних банках (на 749990 тис. грн.) може свідчити про інвестування грошових коштів в інші ліквідні активи.

Детальна інформація про надходження та витрачання грошових коштів від окремих видів діяльності міститься у Звіті про рух грошових коштів, який досліджуване підприємство складає за прямим методом (Додатки Г, Д). Перший розділ даного звіту містить показники руху грошових коштів, що відбувався в результаті операційної діяльності (табл. 3.4).

Розрахунки показників щодо надходження грошових коштів від різних операцій свідчить, що найбільшою статтею є надходження від реалізації продукції, робіт та послуг. Але негативним для операційної діяльності ДП «Антонов» являється зменшення цієї статті у 2019 році по відношенню до 2018 року на 208440 тис. грн. та на 138894 тис. грн. у 2020 році, що свідчить про зниження обсягів реалізації за останні два роки. Наступною за величиною є отриманні аванси від замовників, які протягом останніх двох років зросли на 309884 тис. грн. у 2019 році та на 3807320 тис. грн. у 2020 році.

Підприємство також отримує відсотки за розміщення грошових коштів на поточних рахунках, але ця стаття значно зменшилася у 2019 році (на 40207 тис. грн.) та 5639 тис. грн. у 2020 році. Серед статей надходження отримання грошей від роялті та авторських прав мала суттєве значення у 2018 році та протягом 2019 та 2020 років такі надходження знизилися відповідно на 13060 та 353 тис. грн.

Щодо витрачання грошових коштів та найбільший розмір мають статті придбання товарів, отримання послуг та робіт, які значно знизилися у 2019 році (на 264029) та на 23257 тис. грн. у 2020 році. Витрати на оплату праці також є значними порівнянні з іншими показниками. У 2019 році такі витрачання збільшилися на 267116 тис. грн., у 2020 році на 29510 тис. грн. Такі результати свідчать підвищення рівня заробітної плати, що обумовлено законодавчими змінами відносно мінімальної заробітної плати та рівнем інфляції. За останні роки збільшилися авансові платежі та інші витрачання у 2020 році.

Показники руху грошових коштів від операційної діяльності ДП

«Антонов», тис. грн.

Стаття	Роки			Відхилення	
	2018	2019	2020	2019 р. від 2018 р.	2020 р. від 2019 р.
Надходження					
від реалізації продукції (товарів, послуг, робіт)	4925793	4717353	3328559	-208440	-1388794
повернення податків і зборів					
- у т.ч. ПДВ	277691	246588	196527	-31103	-50061
цільове фінансування	1073	1511	1369	+438	-142
від отримання субсидій, дотацій	1073	1511	1369	+438	-142
авансів від покупців і замовників	1430585	1740469	5547789	+309884	+3807320
від повернення авансів	24956	23991	25714	-965	+1723
відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	51754	11547	5908	-40207	-5639
від боржників неустойки (штрафів, пені)	21117	15268	5142	-5849	-10126
операційної оренди	9091	8277	10815	-814	+2538
від отримання роялті, авторських винагород	159757	22697	22344	-13060	-353
інші	49844	36052	28310	-13792	-7742
Витрачання					
на оплату:	2885824	2621795	2598538	-264029	-23257
- товарів (робіт, послуг)					
- праці	1162912	1430028	1459538	+267116	+29510
- відрахувань на соціальні заходи	300512	371876	364646	+71364	-7230
- з податків і зборів	-	-	442206	-	+442206
- зобов'язань з податку на прибуток	16249	-	2295	-16249	+2295
- зобов'язань з інших податків і зборів	320509	383856	399911	+63347	+16055
ПДВ	-	-	40000	-	+40000
- оплату авансів	1895341	1441342	1610590	-453999	+169248
- повернення авансів	1005	87	2	-918	-85
-- цільових внесків	-	1585	1234	+1585	-
інші витрачання	298600	257780	362522	-40820	+104742
чистий рух коштів від операційної діяльності	80709	305423	2332752	+224714	+2027329

Аналіз показників руху грошових коштів від інвестиційної діяльності свідчить про отримання дивідендів та надання позик іншим суб'єктам (табл.

3.5). ДП «Антонов» витрачає грошові кошти на придбання необоротних активів. Зауважимо, що кількість таких операцій знизилася у 2019 році, у зв'язку з чим у 2019 році відбулося зменшення витрачань на 21604 тис. грн.

Таблиця 3.5

Показники руху грошових коштів від інвестиційної діяльності ДП
«Антонов», тис. грн.

Статті	Роки			Відхилення	
	2018	2019	2020	2019 р. від 2018 р.	2020 р. від 2019 р.
Надходження					
- отримання дивідендів	54857	-	-	-54857	-
від погашення позик	22000	30000	11421	+8000	-18579
Витрачання					
на придбання необоротних активів	170881	149277	149511	-21604	+234
на надання позик	52000	11700	-	-40300	-11700
чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	146224	130977	-138090	-15247	-7113

Підприємством дивіденди було отримано дивіденди лише у 2018 році. Чистий рух грошових коштів від інвестиційної діяльності знизився на 15247 тис. грн. у 2019 році та на 7113 тис. грн. у 2020 році. Рух грошових коштів від фінансової діяльності авіаційного підприємства за даними Звіту про рух грошових коштів представлено у табл. 3.6.

За даними відповідної форми звітності при веденні фінансової діяльності підприємство не отримало надходжень здійснюючи вкладення у такий вид діяльності (Додатки Г, Д). Зокрема, витрачання на погашення позик збільшилися на 38764 тис. грн. у 2019 році та на 12735 тис. грн. у 2020 році. Виплата дивідендів у 2019 році по відношенню до 2018 року знизилася на 135698 тис. грн. та була призупинена у 2020 році. Так чистий рух грошових коштів у 2019 році знизився на 86934 тис. грн. та на 152735 тис. грн. у 2020 році.

Показники руху грошових коштів від фінансової діяльності ДП
«Антонов», тис. грн.

Статті	Роки			Відхилення	
	2018	2019	2020	2019 р. від 2018 р.	2020 р. від 2019 р.
Надходження					
від власного капіталу	-	-	-	-	-
отримання позик	-	-	-	-	-
від продажу частки в дочірньому підприємстві	-	-	-	-	-
Інші надходження	-	-	-	-	-
Витрачання					
погашення позик	75504	114268	127003	+38764	+12735
сплату дивідендів	373698	238000	-	-135698	-238000
чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	449202	(362268)	-515003	-86934	-152735

Динаміка чистого руху від усіх видів діяльності представлена на рис. 3.5.

Рис. 3.5. Динаміка чистого руху грошових коштів ДП «Антонов» за 2018-2020 роки

Інформація, що зображена на рис. 3.6 свідчить про максимальне значення чистого грошового потоку за 2020 рік, зменшення чистого руху грошових коштів у 2019 році по відношенню до 2018 року. Такі коливання свідчать про неритмічний загальний рух грошових коштів, при цьому необхідно пам'ятати,

що фінансова звітність складається на певний час, тому об'єктивну ситуацію може надати аналіз динаміки руху грошових коштів за оперативними даними.

3.3 Аналіз ефективності використання грошових потоків ДП «Антонов»

Для оцінки руху грошових потоків доцільно використовувати коефіцієнтний метод, який базується на розрахунку ряду показників за даними форм фінансової звітності. Напрями руху грошових потоків прийнято оцінювати за окремими видами діяльності – операційною, фінансовою та інвестиційною (рис. 3.7).

Один з показників оцінки достатності грошових коштів являється показник періоду обороту грошових коштів, який визначається за формулою:

$$\text{Період обороту} = \frac{\text{Середні залишки грошових коштів} \times \text{Тривалість періоду}}{\text{Оборот грошових коштів за період}} \quad (3.1)$$

Середні залишки грошових коштів розраховують за формулою:

$$\text{СЗГК} = \frac{\frac{3\Gamma_2}{2} + 3\Gamma_2 + 3\Gamma_3 + \dots + \frac{3\Gamma_n}{2}}{n-1} \quad (3.2)$$

де СЗГК – середні залишки грошових коштів;

3Гп – залишки на початок п-го періоду;

3Гк – залишки на кінець періоду;

п – кількість місяців в періоді.

Такі дані за певний звітний період відображено у певних стовпчиках балансу. При проведенні розрахунків тривалість періодів розглядають наступним чином: за рік – 360 днів, за квартал – 90 днів, за місяць – 30 днів.

Важливим показником оцінки грошових коштів є наступні показники:

1. Коефіцієнт достатності чистого грошового потоку, який визначається за формулою:

$$\text{КДчГП} = \frac{\text{ЧГП}}{\text{ОБ} + \Delta\text{Зтм} + \text{Д}} \quad (3.3)$$

де КДЧПП – коефіцієнт достатності чистого грошового потоку;

ОБ – сума виплат боргу по кредитах та позикам;

ΔZ_{tm} – сума приросту запасів товарно-матеріальних цінностей;

Д – сума дивідендів (процентів), виплачених власникам підприємства.

Рис. 3.7. Групування грошових потоків за видами діяльності

2. Коефіцієнт ліквідності грошового потоку

$$КЛ_{ГП} = \frac{ПГП - (ГАк - ГАп)}{НГП} \quad (3.4)$$

де ПГП – сума валового позитивного грошового потоку (надходження грошових коштів);

ГАк – сума залишку грошових коштів на кінець періоду;

ГАп - сума залишку грошових коштів на початок періоду;

НГП – сума валового негативного грошового потоку (витрачання грошових коштів).

3. Коефіцієнт реінвестування чистого грошового потоку:

$$КР_{ЧГП} = \frac{ЧГП - Д}{\Delta PI + \Delta FI_d} \quad (3.5)$$

де ЧГП – чистий грошовий потік;

Д – сума дивідендів (процентів), виплачених власникам підприємства.

ΔPI – сума приросту реальних інвестицій підприємства;

ΔFI_d – сума приросту довгострокових фінансових інвестицій підприємства.

Проведений аналіз за допомогою зазначених показників дозволяє сформулювати відповіді на наступні питання:

- джерело надходження грошових коштів;
- значення кожного джерела;
- цілі використання грошових коштів.

Зауважимо, що інформаційними джерелами аналізу грошових потоків є дані фінансової звітності.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження щодо обліку та аналізу операцій на рахунках авіаційного сформульовано наступні висновки:

1. Усі операції з грошовими коштами здійснюються у безготівковій формі, через відкриті банківські рахунки, та готівковій, що передбачає надходження та використання готівки через касу підприємства. У сфері безготівкових розрахунків грошові операції здійснюються шляхом перерахування грошових коштів з поточного рахунку суб'єкта господарювання на поточні рахунки інших контрагентів, до бюджету та фондів.

2. В системі бухгалтерського обліку грошові кошти являються об'єктом, що постійно обертаються та формують систему грошово-розрахункових операцій. Про значення визначення грошових коштів стверджує значна кількість наукових праць, в яких відмічається неоднозначність та неповне визначення об'єкту на понятійному рівні.

3. У нормативних документах, що регулюють здійснення безготівкових розрахунків надається визначення грошових коштів як грошової одиниці, яка виконує функцію засобу платежу та обліковується на рахунках у комерційних банках.

4. При різних формах розрахунків використовуються певні розрахункові документи, які формує платник або постачальник, в деяких випадках документи готує комерційний банк.

5. Зважаючи на те, що платіжні документи банк отримує в електронному вигляді через певну систему, комерційний банк перевіряє відповідність номера рахунку платника і коду та здійснює операцію після підтвердження інформації. Основним документом, який регулює порядок здійснення розрахункових операцій у відділенні комерційного банку, є договори про обслуговування.

6. У міжнародних стандартах бухгалтерського обліку на відміну від національних стандартів, які не суперечать міжнародним стандартам, поняття «грошових коштів» подається значно ширше.

7. Визначення грошових коштів, які подано у нормативних документах, базуються на складових грошових коштів, які являються короткостроковими високоліквідними (абсолютно ліквідними) активами та відносяться до фінансових інструментів. Джерелом достовірної та повної інформації про стан та рух грошових коштів формується в системі бухгалтерського обліку, де у хронологічному порядку на підставі первинних документів, накопичується інформація про надходження та витрачання грошових коштів. Тому до основних завдань обліку грошових коштів на рахунках у комерційних банках відноситься вирішення кола питань, пов'язаних з контролем за рухом активів відповідно до цільового призначення, правильністю документального відображення надходження та витрачання грошей

8. Планом рахунків бухгалтерського обліку, зміст та призначення якого врегульовано Інструкцією № 291, для відображення інформації про грошові кошти у формі готівки, безготівкові грошові кошти у національній та іноземній валюті передбачено синтетичні рахунки – рахунки першого та другого порядку.

9. Розрахунки показників щодо надходження грошових коштів від різних операцій свідчить, що найбільшою статтею є надходження від реалізації продукції, робіт та послуг. Підприємство також отримує відсотки за розміщення грошових коштів на поточних рахунках, але ця стаття значно зменшилася у 2019 році (на 40207 тис. грн.) та 5639 тис. грн. у 2020 році. Серед статей надходження отримання грошей від роялті та авторських прав мала суттєве значення у 2018 році та протягом 2019 та 2020 років такі надходження знизилися відповідно на 13060 та 353 тис. грн.

10. Результати аналізу руху грошових коштів свідчить про те, що протягом 2018-2020 рр. відбулися наступні зміни: максимальне значення чистого грошового потоку за 2020 рік, зменшення чистого руху грошових коштів у 2019 році по відношенню до 2018 року. Такі коливання свідчать про неритмічний загальний рух грошових коштів, при цьому необхідно пам'ятати, що фінансова звітність складається на певний час, тому об'єктивну ситуацію може надати аналіз динаміки руху грошових коштів за оперативними даними.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ясишена В. В. Сутність грошових потоків підприємств та їх класифікація / Економічний аналіз. 2014. № 2 (18). С. 321-324.
2. Савлук М. І. Гроші та кредит: Підручник / М. І. Савлук, А. М. Мороз, М.Ф. Пуховкіна та ін.; За заг. ред. М. І. Савлука. К.: КНЕУ, 2012. 598 с.
3. Івченко Л.В. Сутність грошових коштів: підходи до визначення. *Глобальні та національні проблеми економіки*, 2016. Вип. 10. С. 798-803.
3. Гнатенко Є.П. Проблеми обліку грошових коштів на підприємстві / Є.П. Гнатенко, А.О. Гикава // *Економіка суспільства*. 2016. Вип. 5. С. 421-424.
4. Остафійчук С.М. Грошові кошти та їх еквіваленти – найліквідніші активи підприємства. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія Економіка. Спецвипуск 33. Частина 2.2011. С. 215-220.
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення 22.05.2021).
6. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 Звіт про рух грошових коштів: затв. Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку від 01 січня 2012 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_019#Text (дата звернення 23.05.2021).
7. Несходовський І.С. Облік грошових коштів та контроль їх виконання в підприємствах торгівлі : автореф. дис. ... на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. К., 2009. 20 с.
8. Дерій М. Дефініції «грошові кошти» і «грошові потоки»: відмінності та взаємозв'язок Економічний аналіз. 2010. Випуск 6. С. 60-64.
9. Бланк И.А Управление денежными потоками. – 2-е изд., перероб. и доп. К. : Ника-Центр, 2007. 752 с.

10. Єрешко Ю.О. Сутність грошових потоків підприємства як економічної категорії. Формування ринкових відносин в Україні. К., 2011. № 4(119). С. 39-43.
11. Шаманська О.І. Управління фінансовими ресурсами на підприємстві / О.І. Шаманська // Наукові записки. Острого, 2007. Вип. 9, ч. 2. С. 490-496.
12. Бабур Л.Г., Сердюк Т.В. Бухгалтерський облік діяльності будівельних підприємств. Частина I. Навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2012. 152 с.
13. С.М. Остафійчук. Класифікація грошових коштів та їх еквівалентів для потреб бухгалтерського обліку та економічного аналізу. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/684/1/38.pdf> (дата звернення 29.05.2021).
14. Сопко В. В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу: Підручник / В.Сопко, В. Завгородній. К. : КНЕУ, 2004. 411 с.
15. Господарський Кодекс України від 16.01.2003 р. №436-IV із змінами та доповненнями. URL: zakon.rada.gov.ua/go/436-15 (дата звернення 19.05.2021).
16. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 20.05.2021).
17. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення 20.05.2021).
18. Про валюту і валютні операції. Закон України. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2018, № 30, ст.239. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#TextB> (дата звернення 21.05.2021).
19. Інструкція про безготівкові розрахунки в національній валюті України. Затверджена Постановою Правління Національного банку України від 21.01.04 № 22: URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04> (дата звернення 24.05.2021).

20. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів» затверджено наказом Міністерства фінансів України від 10.08.2000 р. № 193. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text> (дата звернення 24.05.2021).

21. Степова Т.Г., Татарінова Г.О., Гріщук Р.І. Облік грошових коштів: Навчальний посібник. Одеса: ОНЕУ, ротапринт, 2013 р. 120 с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/531/1> (дата звернення 25.05.2021).

22. Кошельок Г., Грінченко Р. Аналіз грошових потоків у системі управління підприємством. *Галицький економічний вісник*, № 2 (63), 2020 С. 231-242. URL: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu URL: (дата звернення 21.05.2021).

23. Піскунова Н. О. Удосконалення науково-методичного обґрунтування аналізу грошових потоків підприємств. *Економічний аналіз*. 2016. Том 25. № 2. с. 123.

24. Бондаренко Н.М., Таран В.В. Організація обліку і контролю грошових коштів. URL: http://bses.in.ua/journals/2017/17_2017/46.pdf (дата звернення 23.05.2021).

25. Афанас'єва І.І. Формування облікової політики підприємства: теорія і практика. *Вісник Одеського національного університету*. Вип. 20. Т. 18, Вип. 3(1), 2013. С. 24-26 URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Vonu_econ_2013_18_3%281%29_8 (дата звернення 24.05.2021).

26. Житний П.Є., Афанас'єва І.І. Фактори впливу на формування облікової політики торгово-виробничих підприємств. *Вісник ЖДТУ: Серія Економічні науки*. Вип. № 1(51), 2010. С. 100-102. DOI: [https://doi.org/10.26642/jen-2010-1\(51\)-51-53](https://doi.org/10.26642/jen-2010-1(51)-51-53). URL: <http://ven.ztu.edu.ua/article/view/68936> (дата звернення 25.05.2021).

27. Лігоненко Л.О., Ситник Г.В. Управління грошовими потоками: Навч. посіб. К.: Київ. Нац. Торг.-екон. ун-т., 2009. 255с., с.114.
28. Степова Т.Г., Татарінова Г.О., Гріщук Р.І. Облік грошових коштів: Навчальний посібник. Одеса: ОНЕУ. 2013. 120 с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/531/1> (дата звернення 19.05.2021).
29. Єрмолаєва М.В. Облік грошових коштів та застосування інформаційних облікових технологій URL: <http://dspace.khntusg.com.ua/bitstream/123456789/3083/1/23.pdf> (дата звернення 23.05.2021).
30. Афанас'єва І.І., Розмислов О.М. Сучасні тенденції трансформації управлінського обліку. *Збірник наукових праць Державного університету інфраструктури та технологій: Серія «Економіка і управління»*. Вип. 48. К.: ДУІТ, 2020. С. 77-86. DOI: 10.32703/2664-2964-2020-48. URL: <https://files.duit.edu.ua/uploads/%D0%A1%D0%B0%D0%B9%D1%82> (дата звернення 25.05.2021).
31. Управління грошовими потоками підприємства URL: URL: https://fin.biem.sumdu.edu.ua/images/My_files/FinManagement/Finmen2012/glava_4.pdf (дата звернення 27.05.2021).
32. Афанас'єва, І. І. Аналіз грошових потоків в системі управління діяльністю підприємства / І. І. Афанас'єва, Н. Г. Степаненко // Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку : VI Міжнародна науково-практична конференція (м. Чернігів, 27 листопада 2020 р.). Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2020. С. 53-55. URL: <http://ir.stu.cn.ua/bitstream/handle/123456789/20372/53-55%20%D0%86.%20%D0%86.%20%D0%90%D1%84%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D1%81%e2%80%99%D1%94%D0%B2%D0%B0.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення 27.05.2021).
33. Кошельок Г.В. Грошові потоки в системі управління діяльністю підприємства. *Приазовський економічний вісник*. Випуск 5(16) 2019, С. 50-57.

URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2019/5_16_uk/10.pdf (дата звернення 28.05.2021).

34. Лободзинська Т.П., Хроленко О.І. Особливості аналізу руху грошових коштів. URL: <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/07/Hrolenko-O.-I.-Lobodzinska-T.-P..pdf> (дата звернення 28.05.2021).

35. Кошельок Г., Грінченко Р. Аналіз грошових потоків у системі управління підприємством. Галицький економічний вісник *Galician economic journal*, № 2 (63) 2020, С. 231-242 URL: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu (дата звернення 29.05.2021).

ДОДАТОК А

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "АНТОНОВ"
ОКРЕМИЙ БАЛАНС (ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН)
станом на 31 грудня 2019 року
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

		КОДИ		
		2019	12	31
Дата (рік, місяць, число)				
Підприємство <u>ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "АНТОНОВ"</u>	за ЄДРПОУ	14307529		
Територія <u>м. Київ, Святошинський район</u>	за КОАТУУ	6038600000		
Організаційно-правова форма господарювання <u>Державне підприємство</u>	за КОПФГ	140		
Вид економічної діяльності <u>Дослідження й експериментальні розробки в галузі інших природничих і технічних наук</u>	за КВЕД	72.19		
Середня кількість працівників ¹		9489		
Адреса, телефон		Вулиця Академіка Туполева, буд. 1, місто Київ, 03062 4543020		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака				
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):				
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку		v		
за міжнародними стандартами фінансової звітності				

Окремий баланс (Звіт про фінансовий стан)

Форма №1			Код за ДКУД		1801001
Актив	Код рядка	№ примітки	1 січня 2018 року	31 грудня 2018 року	31 грудня 2019 року
1	2	2а	3	4	5
I. Необоротні активи					
Нематеріальні активи	1000	5	62 926	98 889	41 424
Незавершені капітальні інвестиції	1005	5,6	522 789	609 225	806 798
Основні засоби	1010	6	5 426 747	5 073 082	4 947 667
Інвестиційна нерухомість	1015	7	38 050	37 289	135 106
Довгострокові біологічні активи	1020		2 465	2 739	2 491
Довгострокові фінансові інвестиції:					
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	8	37 267	8 313	7 448
інші фінансові інвестиції	1035	8	22	4	4
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	9	141 078	-	8
Інші необоротні активи	1090	10	20 904	66 084	6 341
Усього за розділом I	1095		6 252 248	5 895 625	5 947 287
II. Оборотні активи					
Запаси	1100	11	2 898 547	3 162 982	3 681 202
Поточні біологічні активи	1110		4 184	5 500	8 755
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	12	720 143	1 587 926	1 037 446
Дебіторська заборгованість за розрахунками:					
за виданими авансами	1130	13	372 432	716 422	527 963
з бюджетом	1135	24	119 660	152 399	115 292
у тому числі з податку на прибуток	1136	24	2 903	19 063	19 063
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	14	93 562	4 260	30 669
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	13	168 622	85 942	37 018
Гроші та їх еквіваленти	1165	16	1 046 654	520 486	279 733
Інші оборотні активи	1190	17	167 466	260 150	95 886
Усього за розділом II	1195		5 591 270	6 496 067	5 813 964
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	18	146 114	246 702	147 763
Баланс	1300		11 989 632	12 638 394	11 909 014

Примітки, що додаються на сторінках 20-68, є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

ДОДАТОК Б

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

ДОКУМЕНТ КОМУНІКАЦІЇ		
	2020	04
	14307529	01
	8038600000	
	140	
	72.19	

Підприємство **ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "АНТОНОВ"** Дата (рік, місяць, число) **2020 04 01**
 Територія **Святошинський район** за ЄДРПОУ **14307529**
 Організаційно-правова форма господарювання **Державне підприємство** за КОАТУУ **8038600000**
 Вид економічної діяльності **Дослідження й експериментальні розробки в галузі інших природничих і технічних наук** за КОПФГ **140**
 Середня кількість працівників **1 9346** за КВЕД **72.19**
 Адреса, телефон **вулиця Академіка Туполева, буд. 1, м. КИІВ, 03062** **4543020**
 Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)
 Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 березня 2020** р.

Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1 094 020	1 093 491
первісна вартість	1001	1 105 111	1 105 245
накопичена амортизація	1002	11 091	11 754
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	4 725 137	4 769 117
первісна вартість	1011	5 634 930	5 747 505
знос	1012	909 793	978 388
Інвестиційна нерухомість	1015	135 106	133 668
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	138 708	138 708
Знос інвестиційної нерухомості	1017	3 602	5 040
Довгострокові біологічні активи	1020	2 491	2 449
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	2 491	2 449
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	7 448	8 820
інші фінансові інвестиції	1035	4	3
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	8	8
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	1 728 392	1 881 777
Усього за розділом I	1095	7 692 606	7 889 333
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	2 991 252	2 973 757
Виробничі запаси	1101	1 576 543	1 369 207
Незавершене виробництво	1102	1 408 529	1 594 694
Готова продукція	1103	5 218	8 588
Товари	1104	962	1 268
Поточні біологічні активи	1110	8 755	8 889
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	53 760	57 930
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	339 894	422 571
з бюджетом	1135	174 721	173 511
у тому числі з податку на прибуток	1136	19 063	19 063
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	30 669	6 356
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	1 037 320	708 687
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	25 597	37 745
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	279 733	557 256
Готівка	1166	78	16 041
Рахунки в банках	1167	279 407	541 215
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

ДОДАТОК В

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Дата (рік, місяць, день) 2020 04 01

ДОКУМЕНТ КРИЙНИАТО	
за ЄДРПОУ	14307529
за КОАТУУ	8038600000
за КОІФПГ	140
за КВЕД	72.19

Підприємство ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "АНТОНОВ"
 Територія Святошинський район
 Організаційно-правова форма господарювання Державне підприємство
 Вид економічної діяльності Дослідження й експериментальні розробки в галузі інших природничих і технічних наук
 Середня кількість працівників 9 346
 Адреса, телефон вулиця Академіка Туполева, буд. 1, м. КИІВ, 03062 4543020
 Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)
 Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 березня 2020 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1 094 020	1 092 816
первісна вартість	1001	1 105 111	1 105 245
накопичена амортизація	1002	11 091	12 429
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	4 725 137	4 703 134
первісна вартість	1011	5 634 930	5 765 611
знос	1012	909 793	1 062 477
Інвестиційна нерухомість	1015	135 106	132 230
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	138 708	138 708
Знос інвестиційної нерухомості	1017	3 602	6 478
Довгострокові біологічні активи	1020	2 491	2 780
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	2 491	2 780
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	7 448	8 395
інші фінансові інвестиції	1035	4	3
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	8	9
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	1 728 392	1 570 687
Усього за розділом I	1095	7 692 606	7 510 054
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	2 988 822	3 205 504
Виробничі запаси	1101	1 574 104	1 594 872
Незавершене виробництво	1102	1 408 529	1 600 556
Готова продукція	1103	5 227	8 976
Товари	1104	962	1 100
Поточні біологічні активи	1110	8 755	6 819
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	53 760	34 794
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	327 438	529 151
з бюджетом	1135	174 233	130 482
у тому числі з податку на прибуток	1136	19 063	21
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	30 669	7 499
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	1 037 320	573 500
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	25 597	30 850
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	5 700
Гроші та їх еквіваленти	1165	279 733	1 303 549
Готівка	1166	78	20 332
Рахунки в банках	1167	279 407	1 283 184
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

ДОДАТОК Г

Підприємство ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "АНТОНОВ"
(найменування)

Дата (рік, місяць, число) _____
за ЄДРПОУ _____

КОДИ		
2020	10	01
14307529		

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за 9 Місяців 2020 р.

Форма №3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	2 521 010	3 895 807
Повернення податків і зборів у тому числі податку на додану вартість	3006	143 784	204 494
Цільового фінансування	3010	490	725
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	411	725
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	2 939 185	1 174 931
Надходження від повернення авансів	3020	20 332	16 362
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	4 470	9 949
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	53	14 142
Надходження від операційної оренди	3040	6 978	6 094
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	22 344	22 697
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	23 138	55 126
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(1 873 714)	(2 583 190)
Праці	3105	(1 019 003)	(1 070 920)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(252 495)	(274 788)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(283 248)	(282 106)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(2 295)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(280 953)	(282 106)
Витрачання на оплату авансів	3135	(985 392)	(732 606)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(2)	(87)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(1 234)	(56 516)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(84 446)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(231 109)	(160 801)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	951 141	239 313
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
несоборотних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	11 421	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

ДОДАТОК Д

Підприємство ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "АНТОНОВ"
(найменування)

Дата (рік, місяць, число) 2020 04 29
за ДОКУМЕНТ 1307129

КОДИ

**Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за I Півріччя 2020 р.**

Форма №3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	1 842 236	2 585 955
Повернення податків і зборів	3005	89 839	148 932
у тому числі податку на додану вартість	3006	89 839	148 932
Цільового фінансування	3010	228	324
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	228	324
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	2 170 396	669 156
Надходження від повернення авансів	3020	4 151	8 136
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	2 252	7 948
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	7	14 133
Надходження від операційної оренди	3040	2 852	4 136
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	22 336	156
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	50 700	54 273
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(887 643)	(1 440 695)
Праці	3105	(646 551)	(723 485)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(161 032)	(183 000)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(268 767)	(186 789)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(2 295)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(266 472)	(186 789)
Витрачання на оплату авансів	3135	(892 419)	(700 683)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(2)	(100)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(834)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(48 833)	(47 161)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(204 982)	(114 531)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	1 073 934	96 705
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	11 421	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

